15.

¶ Capitula in electione Leonis .x.

BIBLIOTHÈQUE DE L'UNIVERSITÉ DE FRANCE

¶ Henricus de Keiſerſperg Hirſaugiēſis monachus Martino Lutherio Salutem.

Quum totius chriſtiane religiōis optime defen
ſor circūſpectam tue vite moderationē cum ad
uerſarioꝝ inconſtātia eorūqꝫ animorū impuri
tate confero/mirari quippe mecū/vt ſolebā de
ſino:ſi Leo ille/nō de tribu Juda/ſed reprobꝰ
omnino voraciſſimuſqꝫ lupus exitiale/nō dicā
tecū/ qui in conſiliū cogitationū tuaꝝ ſummū bonū pro timore/
pro morte eternitatē ſemper adhibuiſti:immo cū eo/qui pretio-
ſo ſanguine nos redimere dignatus eſt bellū aſſidue gerit:vnde
de tua minꝰ ꝙ̄ ſolebā ſalute anxius/habeo em̄ vt ſcis/cui pluſꝙ̄
tibi debeam neminē:ad eum cū quo rem illi eſſe video animum
cū ſermone conuertā/ſua nanqꝫ agitur cauſa:quā niſi ipſe rite or
dini/eodēqꝫ ordine explicare ſciuerit. Et nos quidē in tam pre-
clara/ancipitiqꝫ pugna nō inhoneſte cecidiſſe gloriabimur:ſed
quis ille tā vecors erit: qui duce/vt aiunt Teucro/ atqꝫ auſpice
teucro pugnā inire dubitauerit?ſiquidē deus pro nobis eſt quis
cōtra nos caſtra ponere/aut pro acie ſtantē veritatē intueri aude
bit? Huc accedit quod nullo pacto feret ipſe pater / atqꝫ homi-
nū rex in profundo ſcandali cauſam noſtrā/ vel ſuaꝫ potius mer
gi per impuriſſimas preſertim leoniſtarū manus ſuorumve le-
nonū cum cetera ſpurioꝝ ſpurciſſimorūqꝫ catherua: cuius con-
ſilio ſingula agit/om̄ia exequitur:Adeo vt labefactatā iamdiu
tuis acutiſſimis probationibus Ro. eccleſiā breui diruat/fundi
tuſqꝫ euertat:deſine igitur amplius illis imprecari: qui in eam/
quam fecerūt foueā incidentes ſemetipſos ſuis confodiunt gla-
dijs:Sed o rem ſceleſtam/atqꝫ inauditū facinus/quis vnꝙ̄ cre
dere potuiſſet/hanc fallēdi artem. Et ſi propriū hereditariūqꝫ
Leonis ſemper fuerit in initio ſui pontificatus tantas aſſum-
pſiſſe vires:vt nō ſolum que Cardinalibus promiſerat nullo ru
bore irritauerit:ſed que deo optimo maximo votorū/etiam ſolē
nitate adiecta propria ſubſcriptiōe firmauerat minus adimple
re ſtuduerit ꝙ̄ Cardinaliū internitionē:quorum opera ad api-

cem pontificatus licet immerito euectus fuerat. Quod quotieſcunq̧ conſpicio fleo/ſed quoniã ſcriptũ eſt vindicabo me de inimicis/ cũ inimicis meis/omnia hec ordine ſuo proceſſiſſe fateapur. Quid eñ contra deum efficere peius Cardinales illi tunc noterãt/aut maiori dignũ nota: q̃ truculentiſſimũ eligere Leocem: qui nõ tanq̃ ouium cuſtos/ſed vt rapaciſſimũ lupum deet/ illius ſancte ſedis auctoritate ſuffultus eorum culpã poſtea conuertit in penã? Vide queſo plenariã illaʒ poteſtatẽ/ quibus exerceat carnificijs: Unde neceſſe eſt q̈ eueniant ſcandala/ nã propter peccata veniunt aduerſa: nec voraciſſimus belluo quid reſpondeat habet his: que ſacrorũ/ vt ipſe ait/canonũ inſtitutis ſue vnicum fundamẽtum perfidie contraria geſſit/ ad Cardinalatus dignitatẽ Julium ſpuriũ promouẽdo / quod ei ſobrinus/ quod eiuſdẽ ferocie/quod cõſcius deniq̧ particepſq̧ maloꝝ omniũ fuerat. Nam ſi alia voluerimus merita diligentius perſcrutari/ pro nobili eius proſapia/ antiquatiſq̧ diuitijs: que huſcemodi dignitatibꝰ multũ papiſte prodeſſe volũt/ parentũ obſcuritatem/extremãq̧ paupertatẽ ab initio inueniemus. Quomodo eñ claris ortum parẽtibus eũ honeſte appellabimus/ cuius pater ignoratur/cuius matrem aucillã ipſi nouimus ex illegitimo/et illam natam coitu: que aliorum fortaſſe ſtipendijs adhuc inopem vitam degit? Sed negabit vt conſueuit/ore illo rotũdo/ inflatiſq̧ mero buccis eum ſpuriũ fuiſſe: cum quo ſemel/atq̧ iterum. Quẽadmodum ex his facile cernere erit ſcriptis/ peſtis illa diſpenſare nõ erubuit: nulla alia de cauſa/q̃ vt aliquem peiorem ſe/ſi fieri poſſet ſucceſſorẽ relinqueret: qui cumulata ſcelerũ ingluuie eũ ab huius ſeculi infamia liberaret. Conuincetur tamen hac etiam in re/ſuiſq̧ vincietur laqueis: eripit eñ mentem deus gentibus/vt ſciant quoniã homines ſunt: Jtaq̧ ſucceſſioni locus nõ erit/nam oportuit mendacẽ eſſe memorem/diſpenſationũq̧ regiſtra aboleri: Quod ne in futurũ eueniat/ viuit eñ adhuc optimus ille artifex ſanctoꝝ quatuor/ cardinalis ad te cũ predictis diſpẽſatiõibus cõclauis articula que ſumma cũ diligẽtia ereis notulis excerpta dirigẽda/ceteriſq̧ publicanda curauimus. Leto igitur animo accipies: nec noſtras contẽne ratiões:

que etſi ſub compendio breuitatis cauſa/ſummis vt dicit labijs
tantum preguſtate fuerint: eius tamen roboris nobis propu-
gnacula fore confido: vt ijs protecti tantum nemine repugnan-
te/poſtq̄ ipſi ſuo marte conciderint/ noſtra etiam ſubſiſtet cau-
ſa. Tunc videbunt reges et principes terre in quos noſtra tela
tranſfixerunt. Et ſi tali virtute prediti pontifices ferendi vide-
buntur: ferent ⁊ ipſi confeſtim confuſionē ſuam: Imminet nanq;
eorum ceruicibus iuſtitie gladius: quez ſummi tonantis ira con
citauit: Sed dubitabit fortaſſe quiſpiam cur patiatur ille ſum-
mus rerum opifex in euidentiſſimā noſtre fidei perniciem viue
re hoc monſtrū/ſi viuere is poteſt: qui etſi nemo videre velit/ ta
men nequaq̄/ vt dignus eſt oderūt homines: quid ergo illa ſua
vita turpius/aut illi optabilius morte: qua omnium infeliciſſi-
mus iſtis/quibus nūc obrutus eſt/careret miſerijs: a quibus co-
gitatione auertere non poteſt/ oculi nanq; rebus perditis in-
dies dolorem augent: inde mens excita curis nec in vita requiē/
nec in morte ſolatiū inueniet. Nec id quidē ab re quum heu ſine
lachrimis vix enarrare poſſuz ſua culpa peſſimos Turcas quo
tidie videamus in ipſis vagari limitibus ſpoliare/rapere/ ad eo
rū fidem conuertere perſuaſione/vi/dolo miſeros chriaſtianos/
qui ſi renuerint ſtatim martyriū conſequātur: Hec ſunt bona/te
ſte Ungaria que ante hec tempora hoſtem nō admiſerat: nunc
autē ferrum in viſcera ſentit/hec ſunt inq̄ bona: que pro Chri-
ſto optimi Medici operati ſunt. Ceterum dei eccleſiam vniuer
ſamq; remp. Chriſtianam adeo afflixerunt/ vt de ea actum eſſe
videatur/nec ſit a planta pedis vſq; ad verticē capitis in ea ſani
tas: Sua tamē flagitia vulpecula illa adhuc latere ſub ſuo cōſpi
cillo poſſe arbitratur: Sed non feret mihi crede diu iſta deus/
cui omne cor patet: et illud quidem Leonis callum iamdiu ob-
duriſſe cognoſcit. Unde ab alto clamat ſuper tribus ſceleribus
Damaſci/et cetera. Sed ſuper quatuor nō conuertam eum/ nō
miraberis ergo/quum mali principij conſequentia cito neceſſa-
rioq; videbis: Interim noſtri memor Uale ex Maguntia idi-
bus Nouembris. Ab incarnatione domini Anno.. M.d.xxi.

In nomine dñi Amē. Uniuerſis ⁊ ſingulis hoc preſens publicū inſtrumētum inſpecturis ⁊ lecturis euidens ⁊ notum ſit ꝙ anno a natiuitate dñi noſtri ieſu chriſti Milleſimo quingenteſimo decimotertio. Indictiōe prima. Die vero mercurij nono Martij: vacāte ſede reuerēdiſſimi in chriſto patres et dñi / dñi epiſcopi et pſbiteri ⁊ diaconi ſctē Romane eccleſie Cardinales In loco infraſcripto / ordine ſuo ſolito cōſedētes corā nobis notarijs ⁊ teſtibus infraſcriptis / ad hoc habitis vocatis et rogatis conuētiones pacta ⁊ capitula inita concordi voto ⁊ animo fecerunt iurauerunt ⁊ firmauerūt. Illaqꝫ omnia ⁊ ſingula in eis contenta attendere ⁊ obſeruare implere ⁊ exequi promiſerunt ⁊ vouerūt ac ſanctis euangelijs manu tactis Iurauere rogantes nos ⁊ notarios infraſcriptos ſimul ⁊ inſolidum / vt de illis vnum vel plura publicū ſeu publica inſtrumētuꝫ ſeu inſtrumēta conficeremus.

¶ Quorum capitulorū inſcriptiones ⁊ tenores eorū deniqꝫ Reuerendiſſimorū dominoꝝ Cardinaliū votorum ⁊ iuramētorum modi et forme infra ſequuntur.

¶ Infraſcripta ſunt capitula priuata pro vnione ⁊ caritate inter Summū pontificem nouiter creādum ⁊ Reuerendiſſimos dominos Cardinales ſancte Romane eccleſie facta et ſub iuramento ⁊ voto vt infra.

¶ Cum Reuerēdiſſimi in chriſto patres ⁊ Dñi ſancte Romane eccleſie Cardinales membra ſint ſummoꝝ pontificū eiqꝫ aſſiſtant continue / ⁊ oīm onerum participes ſint equum cenſenduꝫ eſt ⁊ officio patrū in filios conſentaneū vt amplioriqꝫ ceteri gaudeāt prerogatiua ⁊ quo plures ſuſtentādo dignitatis cauſa habeāt miniſtros eo illis maior ad bene merēdū prebeatꝛ facultas.

¶ Hinc eſt ꝙ nos omnes ⁊ ſinguli ſancte Romane eccleſie cardinales infraſcripti pro bono ⁊ felici regimine ⁊ quiete noſtra iuramus ⁊ vouemus deo omnipotēti ⁊ ſanctis apoſtolis Petro et Paulo atqꝫ omnibus ſanctis eccleſieqꝫ ſue ſancte promittimus ꝙ ſi aliquis ex nobis electus fuerit in papā ille ſtatim ante publicationē electionis de ſe celebrate promittet iurabit ⁊ voue-

bit pure ſimpliciter ꝛ bona fide ſeruare facere ꝛ cum effectu ad-
implere omnia ꝛ ſingula capitula infraſcripta/ necnõ tot publi-
ca inſtrumēta infraſcripta capitula continētia quot erũt Cardi
nales in electione pontificis pꝛeſentes manu pꝛopꝛia ſignabit
ſub foꝛma verboꝛum ſequentium. Ego Leo decimus electus in
ſummũ pontificem pꝛemiſſa omnia pꝛomitto iuro ꝛ voueo ob-
ſeruare ꝛ adimplere in omnibus ꝛ per omnia pure ſimpliciter ꝛ
bona fide realiter ꝛ cum effectu ad litterã ſine aliqua excuſatio-
ne et tergiuerſatione ꝛ interpꝛetatione verboꝝ ſub pena periu-
rÿ ꝛ anatematis omnibuſqꝫ alÿs penis contra viros hereticos
per ſacros canones ſtatuta/ necnõ omnibus ꝛ ſingulis contētis
in bulla fe.re. D. Julÿ pape ſecundi contra ſimoniacã electio-
nem pontificis / a quibus nec meipſum abſoluam neqꝫ abſolu-
tionem alicui cõmittam Jta me deus adiuuet/ et hec ſancta dei
euangelia/ ac volo ꝙ dicta inſtrumēta et eoꝝ quodlibet vim de
cretalis et conſtitutionis perpetue inuiolabili obſeruañ. cum
decreto irritante obtineant/ et ſi vnꝗ̃ ſecus a me actum fuerit et
in aliquo contrauenire ꝛ diſpenſare tentauero id nullius ſit ro-
boꝛis vel momenti / ꝛ nihilominus ipſa inſtrumēta capitula et
quodlibet ipſoꝝ in ſuo roboꝛe ꝛ firmitate permaneant et quod
de ipſis debeant fieri dicta inſtrumenta publica per duos nota-
rios de illis rogatos/et det vnum inſtrumētum vnicuiqꝫ dicto-
rum Cardinaliũ quod volo habere vim bulle apoſtolice/necnõ
infra tres dies poſt coꝛonationē meam tot bullas omnia ꝛ ſingu
la capitula pꝛedicta continētes/quot erunt Cardinales in mea
creatione pꝛeſentes. Jtem pꝛomitto iuro et voueo ante publi-
cationem meã/ ꝛ anteꝗ̃ poꝛte conclauis aperiantur et Cardina
les a me exeant dare et cum effectu tradere et conſignare vnũ ex
dictis inſtrumētis manu pꝛopꝛia mea vt ſupꝛa ſubſcriptũ Sere
niſſimo dño Maximiano in Roma. imperatoꝛe electo ac vnum
alterũ ſimile inſtrumētum Chꝛiſtianiſſimo Francoꝛum regi/ ac
aliud ſimile inſtrumētũ Sereniſſimo dño Anglie regi/ac aliud
ſimile inſtrumētuꝫ Catholico Aragonũ regi/ac aliud ſimile in-
ſtrumētum Sereniſſimo regi Vnguarie/ac alterũ ſimile inſtru
mētum Jlluſtriſſimo duci Venetoꝝ/ac aliud ſimile inſtrumē-

tū Excellētiſſmo dominio Florētinoꝝ/ac alijs regibus ꝛ princi⸗
pibꝰ chriſtianis mittēda reſpectiue per oratores ꝛ procuratores
vel protectores ipſoꝝ principū. Qđ ſi in aliquo cōtrauenero vo
lo ꝛ cōſentio incurrere penas in his capl'is publici loci ꝯtentas.
¶ Tenor vero capitulorum predictorum ſequitur et eſt talis.
Ego Leo decimus electus in papā promitto iuro ꝛ voueo om⸗
nipotēti deo ꝛ ſanctis apoſtolis eius Petro et Paulo/ ac om⸗
nibus ſanctis ꝛ eccleſie ſancte dei facere attēdere et obſeruare ac
efficaciter adimplere omnia ꝛ ſingula infraſcripta.

In primis qꝛ impenſe Reuerendiſſimoꝝ domino
rum Cardinaliū plurimū auctoritate ſunt pro cō⸗
ſeruāda eorū dignitate ꝛ honore ſtatuo ꝛ decerno
promitto iuro de prouentibus camere apoſtolice
dare et ſoluere ſeu dari et ſolui facere Ducentos
florenos auri de camera omni menſe cuilibet Cardinali nō ha⸗
benti integre de prouentibus eccleſiaſticis ꝛ capello. vj. M. flo⸗
renī. Annuatim in portatis et declaro: deductis penſionibus
ꝛ omībus grauaminibus quouſqꝫ eis prouiſum ſit de dicta ſum
ma in redditibus/ ꝛ Cardinales omnes habere quecunqꝫ bene⸗
ficia eccleſiaſtica etiam incōpatibilia in titulū vel commendam
manu tenebo ꝛ defendam in poſſeſſione omni eorundem.
¶ Item vt mihi ab eiſdē Cardinalibus libera proueniant con
ſilia nō capiam nec quomodolibet apponā nec per quempiam
apponi permittaꝫ manū in perſona vel in bonis alicuius ex eis
nec alicui in eorum ſtatu ꝛ prouiſione mutabo quacūqꝫ ratione
cauſa vel occaſione ſine expreſſo conſilio ꝛ conſenſu duarum par
tiū ex tribus dictorū Reuerendiſſimorū dominorū Cardinaliū
preſtito per ballotas vt infra: nec aliquo modo procedā aut pro
cedere mandabo vel permittā contra aliquē ex eis niſi preceden
te legitime cauſe cognitione aut proceſſu coram dictis duabus
partibus ad id deputādis/ eiſqꝫ libere ꝛ per ballotas expreſſe in
hoc conſentiētibus nec damnabo aliquē ex eis niſi conuictum le
gitime ꝛ coram dictis duabus partibus per ballotas vt. ſ. con⸗
ſentiētibus ſeruaboqꝫ eos liberos et exemptos ab omni datio et
gabella quacūqꝫ vini ſalis graſſie merciuꝫ et omniū aliarum/ te⸗

neâturqꝫ miniſtri mei ſeu camere apoſtolice vendentes ſeu locã
tes vectigalia in omnibus venditiõibus conditionẽ apponere/
ne quidꝗ̃ quouis queſito colore exigãt a Cardinalibus mereqꝫ
ꝛ ſimpliciter ſtetur ad cedulã manu dictorũ Cardinaliũ ſubſcri-
ptam ac etiã debeant de hoc capitulo in locationibus predictis
expreſſam facere mentionẽ ꝛ in euentũ in quē ipſi conductores
ſiue camere exactores aliquid exegerint poſſint cogi quocunqꝫ
tempore/etiam ſede vacante/et ſi exegiſſent a longo tempore an
tea ad reſtituen̄. de ſuo proprio nec valeat illis ignorantie allega
tio nec eorum eccleſijs ꝛ monaſterijs/ ꝛ alijs beneficijs eccleſiaſti
cis per eos pro tempore obtẽtis vllam decime ſubſidij aut alte-
rius oneris quocũqꝫ nomine nuncupatis grauamen quacunqꝫ
ratione vel cauſa imponã et ab eiſdem Cardinalibus pro eccle
ſijs ꝛ monaſterijs quibus eos prefici ꝛ beneficijs quibuſlibet ec-
cleſiaſticis de quibus eos pro tempore prouideri in titulum vel
in commẽdam contingeret ſub annatarũ ſeu mediorꝫ fructuũ
minutorũ ſeruitiorum ꝛ palliorũ et iocalium in camera apoſtoli
ca aut alio quocũqꝫ nomine nil penitus exigam/aut ab eis eorũ-
qꝫ fratribus ꝛ nepotibus offerentibus ſponte ꝛ ſoluẽtibus reci-
pi ſeu exigi faciam vel permittã quoquomodo directe vel indi-
recte/ ꝛ ab officialibus curie capi exigiqꝫ nõ conſentiam non ob-
ſtantibus quibuſcunqꝫ/priuilegiaqꝫ omnia ꝛ ſingula illeſa qua
liacũqꝫ ſint obſeruabo / ꝛ ſi alique obligationes in camera apo
ſtolica ratione predictarum annatarum reperirentur eas in to
tum aboleri faciam ꝛ caſſari/prout nunc caſſo ꝛ aboleo.

¶ Item cũ cardinales ſctẽ Ro. eccleſie aſſiſtãt ſummo pontifi
ci et perinde debeãt ſpecialibus prerogatiuis ꝛ priuilegijs gau
dere exnũc cõcedo ipſis cardinalibus plenariã ꝛ liberã diſpoſi-
tionẽ oĩm ꝛ ſingulorũ monaſteriorꝫ prioratuũ ꝓpoſitatuũ digni
tatũ perſonatuũ adminiſtrationũ officiorũ canonicatuũ ꝛ p̄bẽ-
darũ regulariũ ꝛ ſeculariũ aliorũqꝫ bñficiorũ eccleſiaſticorũ cũ
cura ꝛ ſine cura cuiuſcũqꝫ valoris extiterint ad collationẽ pro-
uiſionẽ preſentationẽ electionẽ inſtitutionẽ/ſeu ꝗ̃uis aliã ſimi-
lem ꝛ diſſimilẽ diſpoſitionẽ eorũdem ratione eccleſiaſticarũ ꝛ ti-
tulorũ cardinaliũ eorũdem ꝛ eccleſiarum monaſteriorꝫ ꝛ prio-

ratuū dignitatū pſonatuū adminiſtrationū ꝛ officiorū aliorūq̄ꝫ beneficiorū eccleſiaſticorū quibus preſunt ꝛ in quibus eſt illis reſeruata collatio ꝛ que obtinent eoſq̄ꝫ preeſſe ꝛ pro tempore obtinere continget in titulū vel cōmēdam ſeu alias quocūq̄ꝫ iure titulo quomodolibet ſpectātia quodq̄ꝫ collatiōes noſtre etiam de actu vacātibus beneficijs predictis ac de vacaturis ſeu alias quouiſmodo vacantibus Do. tu. expectatiue gratie ſpeciales reſeruationes mandata de viuendo ꝛ queuis alie diſpoſitiones ꝛ regule cancellarie dignitatū maiorū ꝛ principaliū aliorūq̄ꝫ beneficiorū etiam familiariū cardinaliū prelatorū aut noſtrorum et aliorū Roma. pontificū ſeu eorūdem aut dicte ſedis officialium ſeu alias quouiſmodo reſeruationes generales vel ſpeciales continētes vel inducētes cōſtitutionē etiā precedentiū innouantes aut alias quomodolibet effecta faciētes ad dicta monaſteria prioratus prepoſituras dignitates perſonat⁹ adminiſtrationes ꝛ officia canonicatus ꝛ prebēdas aliaq̄ꝫ beneficia nullatenus ſe extendāt. Sed de ipſis pro tempore quomodolibet extra Ro. cu. etiam ceſſantibus cōmendis illorum que cōmendata forent vacantibus cardinales ipſi libere diſponēt perinde ac ſi collatiōes noſtre gratie ſpectatiue ſpeciales et alie reſeruationes affectiones vniones conſtitutiones ꝛ mandata huiuſmodi non apparent. Cū vero illa in dicta curia vacare continget collatio ꝛ diſpoſitio eorum ſpectet ad ipſos cardinales. Ita tamen vt illi quibus prouiſum fuerit nouam prouiſionē impetrare debeant a pontifice eccleſias quoq̄ꝫ monaſteria prioratus prepoſituras prepoſitatus dignitates perſonat⁹ adminiſtrationes vel officia canonicat. ꝛ preben̄. reliquaue beneficia eccleſiaſtica ſecularia ꝛ ordinum quorūcūq̄ꝫ regularia cum cura ꝛ ſine cura qualiacūq̄ꝫ per obitū promotionē ſeu quāuis aliam dimiſſionē ſeu diſpoſitionē familiariū continuorū cōmenſaliū eorūdem cardinalium pro tempore etiam apud ſedem prefatā vacan̄. etiā ſi familiares ipſi decedētes illa in titulum vel vnita alijs beneficijs eccleſiaſticis per eos obtentis ad eorū vitam obtinuiſſent ꝛ illa obtinen̄. apoſtolice ſedis notarij capellani cubicularij nuncij literarū apoſtolicarū abbreuiatores ſeu alias eiuſdē ſedis officia

les aut quauis alia qualitate aliquã aliam reſeruationẽ genera-
lem vel ſpecialẽ ſeu affectionẽ inducẽte qualificatam at mei pre-
deceſſoꝝ meoꝝ Ro. pontificũ familiares cõtinui cõmenſales
antea fuiſſent ⁊ impoſterũ de conſenſu cardinaliũ eorũdem in li
terarũ expeditione deſuper adhibenda et non aliter cõferã aut
diſponam de eiſdem: ita vt ſi ſecus egero id totum nullius ſit ro
boris vel momenti/ ⁊ ſi beneficiũ aliquod vacare quoquomodo
contigerit eius collatio ⁊ prouiſio iure ordinario ad aliquem ex
dominis cardinalibus ſpectauerit ⁊ pertinuerit nolo ꝙ ipſius
collatio ⁊ prouiſio per ipſum dominũ cardinalẽ fiat etiã ſi illud
obtinens alterius familiaris continu⁹ cõmẽſalis fuerit de qui-
bus fiat ſpecialis regula in publica forma ⁊ ponatur in libris cã
cellarie ⁊ publicent in ea dum ⁊ quatenus eidem cardinali vide
bitur ⁊ placebit: ⁊ vltra dictam regulam expediant̄ bulle ſingu
le pro quolibet cardinaliũ qui eas habere voluerit ex abundan-
ti teneant̄ tamẽ illi quib⁹ per cardinales prefatos cõtigerit pro
tempore prouideri de beneficijs eccleſiaſticis hmõi diſpoſitione
apoſtolica al's generaliter reſeruatis vel effectis in quoꝝ fauo-
rẽ al's contingeret per ipſos cardinales diſponi de eiſdẽ ſi illoꝝ
fructus redditus ⁊ prouẽtus annui valorẽ vigintiquatuor flo-
renorum auri de camera ſcḋm cõmunẽ extimationẽ excederẽt de-
ſuper nouam ꝓuiſionẽ ſeu diſpoſitionẽ a ſede prefata intra octo
ſi vltra ⁊ menſes ſi citra montes conſiſterẽt beneficia ipſa a die
habite pacifice poſſeſſiõis eorũdem obtinuerũt ⁊ ex toto etiam
quo ad camerã apoſtolicã iura illi ꝓpterea debita ſoluẽdo lite-
ras apoſtolicas deſuper expedire alioquin beneficia dictis mẽſi
bus decurſis vacare cenſeant eoipſo niſi deſuper legitimo im-
pedimẽto detenti vel petentibus huiuſmodi nouã prouiſionẽ ⁊
proteſtãtibus ꝙ per eos non ſtat contingeret illã denegari quo
caſu ob id obtentã nouã prouiſionẽ in nullo eis preiudicetur nõ
obſtantibus vllis cancellarie ceteriſqꝫ cõſtitutionibus edendis
illam preſertim ꝙ in fauorem triennalis atqꝫ annalis poſſeſſo-
rum necnon reliqua de viginti diebus et de veriſimili notitia
edi ſolitis.

¶ Item ꝙ omnes ⁊ ſinguli cardinales in electione mea preſen-

tes ꝛ qui pro tempore fuerint quos quacũq; de cauſa a Ro. cu.
ſe abſentare contingeret ad eccleſias ſuas vel quacũq; loca etiã
remota ꝛ extra Italiã cum licẽtia mea ꝛ conſenſu duarũ partiũ
cardinaliũ per balloctas preſtãtiſſimo verbo vel in ſcriptis gau
deant omnibus ꝛ ſingulis priuilegijs cõſuetis perinde ac ſi pre-
ſentes exiſterẽt in omnibus ꝛ per omnia abſq; aliqua interpre-
tatione vel tergiuerſatione.
¶ Item omnes ꝛ ſingulas abſoluẽdi diſpẽſandi ꝛ alia facieñ.
facultates priuilegia cõceſſiones et indulta que a Fe. re. Sixto
pap̃. iiij. ꝛ Innocentio pap̃. viij. ꝛ Alexandro. vj. Julio. ij. at a
quocũq; alio predeceſſore meo in fauorem cardinaliũ eorũdem
in genere vel in ſpecie quomodolibet hacten⁹ emanauerũt ap-
probabo et cõfirmabo manu tenebo et obſeruabo queadmodũ
in preſenti approbo confirmo manu teneo ꝛ obſeruo/ ꝛ ſi id vo-
luerint de nouo concedã in ampliſſima forma ita vt plenũ poſ-
ſint ꝛ debeãt ſortiri effectum/ et nihilominus omnia et ſingula
per Juliũ. ij. ꝛ alios predeceſſores meos ſupradictos cõtra pre-
miſſa ꝛ infra ſequẽtia ſeu eorũ quomodolibet conceſſa geſta ſeu
quomodolibet emanata fuerit nulla irrita atq; inania nullãq;
roboris firmitatẽ obtinere ſtatuo atq; decerno ac ſimiliter volo
ſtatuo atq; decerno ꝙ ꝓpter hoc nulli cenſeat auferri ius que-
ſitum etiam ſi multo tempore poſſederit.
¶ Item cum in prefata curia pro confluentiũ ad illam celerio-
ri expeditione dudum fuerint ꝓuide inſtituta cancellarie apo-
ſtolice penitentiarie ac camerariat. officia ſintq; illa cardinali-
bus pro tempore obtinẽtibus de antiquo ſtilo ꝛ inueterat. con-
ſuetudine prefate curie ſeu expreſſa cõceſſiõe predeceſſorũ meo-
rum certe cõceſſe facultates vel auctoritates ꝛ quedam ꝓpter-
ea tributa emolumẽta ꝛ ex ipſorũ officiorũ atteſtatiõe ac pertur
batiõe poſſent curie prefate grauia incõmoda peruenire ſtatuã
ꝛ ordinabo ꝛ exnunc ſtatuo ꝛ ordino ꝙ venerabilis frater meus
Raphael epiſcopus Hoſtieñ. camera. ꝛ Leonardus ſancte Su
ſanne qui penitẽtiarie prefate curã gerit ac Sixtus tituli ſancti
Petri ad vincula ſancte Ro. eccleſie vicecancellarius dicta eo-
rum officia iuxta antiquas ꝛ ſolutas eis cõcedi facultates a Fe.

re. Calixto. iij. Pio. ij. ac Paulo etiã. ij. necnõ Sixto. iiij. Innocẽtio. viij. Alexãdro. vj. et Julio. ij. ꝓ põtificibus p̄decesſoribus meis literarũ ap̄licarũ penitentiarie ſcriptores abbreuiatores ſollicitatores ꝓcuratores ⁊ notarios alioſqȝ officiales cancellarie penitẽtiarie ac camere apoſtolice eorũqȝ officia poteſtates ſuperioritatẽ diſpoſitionẽ et quãcũqȝ facultatẽ auctoritatẽ ac literas abſqȝ alia reſtrictiõe modificatiõe limitatione alioqȝ impedimẽto quocũqȝ libere per ſeipſos vel locum tenentes per ipſos deputãdos exercere et ſolitis emolumẽtis potiri debeãt: ⁊ ꝙ eos aut aliquẽ eorũ in emolumentorũ libera perceptione ac officiorũ ſuorũ collatione executione priuilegiorũ ac facultatum eis vt prefertur cõceſſarũ cõtinentiã ac formã vſum per me aut quoſcũqȝ alios auctoritate mea nullaten⁹ perturbatio aut alias quomodolibet impediã aut perturbari aut impediri permittã immo literas ipſas eis cõceſſas et in illis contẽta ſi voluerit approbabo cõfirmabo ⁊ pro potiori cautela illa oĩa eis de nouo cõcedã prout ex tenore preſentiũ exnunc cõcedo ⁊ cõcedã de exp̄ſſo ipſi penitẽtiario maiori in caſib⁹ cõſuetis tẽpore ſancte memorie ſummorũ pontificum Eugenij. iiij. Nicolai. v. Calixti Pij Pauli Sixti Innocẽtij Alexandri ſexti Julij. ſecũdi predeceſſorum meorum.

¶ Preterea cum periculoſum ſit ꝙ hi qui ſummo pontifici in executione paſtoralis officij frequẽtes exiſtant aliquo caſu excõmunicationis interdicti vel ſuſpenſionis ſentẽtiã incurrãt ſtatuo decerno ⁊ declaro ꝙ cardinales prefati ꝙ ſi cõtingat aliquibus cõſtitutionibus ordinationibus ſentẽtijs preceptis vel mãdatis que a predeceſſorib⁹ meis hactenus emanaſſent aut a me in fururũ emanarẽt in genere vel in ſpecie in quib⁹ etiã de ipſorum cardinaliũ perſonis expreſſa mẽtio fieret directe vel indirecte tacite vel expreſſe palam vel occulte decetero quomodolibet contrauenire cenſuras et penas eccleſiaſticas aut alias in talia faciẽtes in eiſdẽ cõſtitutionibus ⁊ ordinationibus ſentẽtijs preceptis ⁊ mandatis forſan fulminatis ⁊ per literas que leguntur in cena domini exceptis tamẽ ac ſemper ſaluis oĩbus ⁊ ſingulis contentis in bulla Julij. ij. predeceſſoris noſtri editis contra ſi-

moniacā electionē ſummi pontificis minime incurrant niſi ſo-
lum ꝛ dūtaxat in quibus pro hmōi conuentione ex aliqua con-
ſtitutione in corpore iuris clauſa conſtare ꝙ talis pena in eoſdē
cardinales ſpecialiter ſit inflicta ꝛ nō aliter ne alio modo ꝛ non
fulminato aliquas cenſuras pro debitis camere apoſtolice ali-
quos vel aliquē cardinaliū niſi de conſenſu duarū partiū ex tri-
bus eorūdem ꝛ in caſibus tantum ab iure expreſſis ꝛ ſm vota ꝛ
ſuffragia per balloctas preſtita: vt infra dicetur.

¶ Item cum iuri ꝛ equitati conueniat ꝙ illis qui Ro. eccleſie
in ſuis neceſſitatibus prompta voluntate ſubueniūt de eiuſdem
eccleſie facultatibus debita ſatiſfactio infundat promitto iuro
ꝛ voueo ꝙ ſolui faciā realiter cū effectu cuilibet ex cardinalibus
tam preſentibus ꝙ̄ abſentibus omne id et totum in quo cōſtat
ſeu conſtari poterit in futurum eos eſſe creditores a Iulio citra
apoſtolice ſedis ꝛ camere quacūqꝫ ratiōe vel cauſa ꝛ illos ex eis
quibus pro eorū creditis ab eiſdē predeceſſoribus loco pignorū
hactenus tradita forte ꝛ conceſſa ciuitates caſtra iocalia aliaqꝫ
bona Ro. eccleſie aut pro recuperatione eius debite quātitatis
aliqui reddit aſſig. in hmōi pignorū et aſſignatorū poſſeſſiō.
manu tenebo ꝛ augmētabo conceſſaſqꝫ lr̄as ꝛ ſcripturas dictis
creditoribus ꝛ eorum cuilibet approbabo ꝛ cōfirmabo meis li-
teris cum impletione quorūcūqꝫ defectuum ad vberiorem illo-
rum conſeruationem.

¶ Item cum a nonnullis aſſeratur quoſdam ſancte Ro. eccle-
ſie cardinales timentes ne Ro. pontifex eos ſub colore legatio-
nis compellat a Ro. cu. nunꝙ̄ ſecedere abſtinuiſſe ꝛ abſtinere a
libere conſulēdo eaqꝫ non videntur interſitqꝫ Ro. eccleſie ꝛ apo
ſtolice ſedis ꝙ ipſorum cardinaliū antecedēs ſit in conſulendo
liber ꝛ ceſſat in conſiliorum exibitione omnis formido omniſqꝫ
timor pari modo iuro promitto et voueo non mittere aliquem
cardinalem et in aliqua legatione niſi de duarum partiū cardi-
nalium conſenſu per balloctas preſtantiſſimo.

¶ Et inſuper omnimode ſecuriati ꝛ libertati preſentis in con-
claui cardinaliū conſulere volētes ꝙ̄ꝙ̄ hi agere non videantur
eos ꝛ conuētibus eorū a quibuſcūqꝫ criminibus exceſſibus deli

ctis qualitercũq; enormibus ⁊ grauibus per eos hacten⁹ quo-
modolibet cõmiſſis ⁊ perpetratis etiã crimen leſe maieſtatis ac
ſciſmatis adheſioniſq; cõtinẽtibus qualiacũq; ſint etiã ſi talia
forent in generali expreſſione huiuſmodi nõ cõprehẽderẽt / ⁊ re
quirent nudã ⁊ ſpecificã confeſſionẽ/ nec venirent ⁊ ad obtinen
dum eorũ abſolutionẽ ex quauis ordinatione indiuiduã expreſ-
ſionẽ exigerent / eſſetq; eorũ abſolutio ſpecialiſſime pontifici re
ſeruata ex quauis cauſa neceſſario exprimẽda necnõ a quibuſ-
cũq; excõmunicationis ſuſpẽſionis ac irregularitatis abſolue-
re alijſq; eccleſiaſticis ſentẽtijs cenſuris ⁊ penis a iure vel ab ho
mine quauis occaſione vel cauſa latis inflictis ſeu promulgatis
et talibus coram abſolutio reſeruata ſimiliter foret vt perfertur
apoſtolica auctoritate vel alia in vtroq; foro abſoluo ⁊ totaliter
libero ac ſuper quacũq; irregularitate per eos aut aliquẽ eorũ
quomodolibet cõtracto fideliter in vtroq; foro quo ad oẽs ordi
nes ⁊ illorum etiã altaris miniſterijs ⁊ paſtoralis officij executio
ne necnon preſidẽti eccleſijs monaſterijs ⁊ in alijs locis eccleſia-
ſticis illaq; ⁊ queuis bñficia eccleſiaſtica ac quoſcũq; actus exer-
cẽdi pleniſſime aboleo ⁊ deleo omnẽ inhabilitatis ⁊ infamie ma
culam ex premiſſis prouenieñ. quomodolibet reprehẽſi forẽt re-
mitto quoq; eis ac eorũ cuilibet omnes ⁊ ſingulos fructus per
eos forſitã ⁊ ex eccleſijs monaſterijs ⁊ bñficijs eccl'iaſticis quali-
tercũq; pceptis vſq; in hodie male pceptis eoſq; ⁊ quẽlibet eo-
rum ⁊ priſtine immobilis ſtatũ in quo erant tempore ſuſceptio-
nis ſacri baptiſmatis plenarie reſtituo repono ⁊ reintegro ⁊ ſi
qui eorũ forent qui ſpecialius abſolui ⁊ ſecum diſpenſari aut ali
qua premiſſa fieri forſan quouis reſpectu cuperet cuilibet eorũ
concedo perpetuo vt confeſſor idoneus quem duxerint eligẽdũ
preſbyter ſecularis ⁊ religioſus aut cuiuſuis ordinis etiã mẽdi-
cantiũ erga perſonam eligẽtis innouenda abſolutionẽ diſpen-
ſationẽ abolitionẽ reſtitutionẽ predictã ac criminibus ⁊ cenſu-
ris ſpecificatis eadem prorſus pleniſſima ⁊ abſoluta poteſtate ⁊
auctoritate fungatur qua fungo ego vt chriſti vicarius Petriq;
ſucceſſor in his penitus nobis reſeruando.

¶ Item cum Ro. põtifex poſt editas in craſtinã abſumptiõis

eorum regulas ⁊ conſtitutiones in quarũ editione adhiberi cõ-
ſueuere opportune diligentie ⁊ interuenire nõnullis ex eiſdẽ car
dinalibus ⁊ alijs Ro. cu. nõnullis officialib⁹ perſepe tanta ac-
curata diligẽtia nõ adhibere promitto iuro in his quas per me
edi contigerit regulis ⁊ cõſtitutionibus poſt primã editionẽ ſo-
litam nunq̃ cardinales me ludere niſi ille eorũdẽ cardinaliũq̃
fauorem concernant vel in conſilio eorũdem cardinalium ſeu
maioris partis eorũdem ederẽtur de quo conſtet per ſub
triũ priorũ ordinũ eorũdẽ in conſiſtorio ⁊ regula que ſic edita ad
cancellariã apoſtolicã legenda tranſmitterẽt inhibeo quibus
vicecancellario ⁊ eius, nunc gerenti ne aliquã regulã vel conſti-
tutionẽ in qua cardinalis expreſſe nominaretur fauorẽ eorũ nõ
cõcernẽtis in eadem cãcellaria permittat aut in libro regularũ
ei⁹ annotari ⁊ deſcribi niſi dũ ⁊ quotiẽs de cõſenſu ipſoꝝ cardi-
naliũ facta fuerit ⁊ ꝑ tres priores ordinẽ eorũdẽ ſubſcriptione.

¶ Item cum ex conceſſione ſpecialiũ reſeruationũ quas Ro.
põtifices predeceſſores mei ⁊ preſertim fe. re. Sixtus. iiij. Inno
centius. viij. Alexãder. vj. ⁊ Julius. ij. conceſſerunt varia ſcan-
dala perſepe ſunt exorta credaturq̃ opinione oĩm cardinalium
expedire ſedi apoſtolice ⁊ Ro. cu. ab illarũ conceſſione quas ve
rior opinio narrat abſtinere promitto etiã iuro ⁊ voueo nullas
ſpeciales reſeruationes q̃ ꝑ cancellariã apoſtolicã iuxta illi⁹ ſti-
lum expediri ſolite non ſunt cõcedere et ab earũ conceſſione pe-
nitus ⁊ omnino deſiſtere ⁊ nõ permittere ꝙ aliquis ex ſupradi-
ctis ſancte Ro. cardinalibus hactenus cõceſſis ⁊ quas concedi
contingat vtãtur et ex eis effectum quoquomodo reportet exce
ptis reſeruationib⁹ conceſſis ſeu quomodolibet cõcedendis in
perſonã ipſorũ cardinaliũ quas et omnia ſingula in eis produ-
cta illeſas et illeſa hactenus fuiſſe et eſſe in futurum fore ſtatuo
declaro atq̃ decerno.

¶ Item cũ prouidi cõſideratũ ſit ꝙ caſtella et terre ſeu ciuitat.
ſancte Romane eccleſie in plena et ſtabili obediẽtia ſedis apo-
ſtolice et cum maiori ſubditorũ ſatiſfactione et cõſultatione gu-
bernabũtur ſi ſingule ſingulis cardinalibus tenẽde et poſſiden-
de cum ipſarũ arcibus et integrã iuriſdictionẽ et omnibus red-

ditibus aſſignabūtur et tradentur ꝙ ſi a gubernatoribus eiuſ-
dem vt hactenus factum eſt retinerētur. Unde magiſtra expe-
rientia retroactis temporibus adueniente ſedis apoſtolice va-
catione et nunc potiſſime conceptum eſt defectus et rebelliones
ipſarum terrarū proueniſſe cum maximo dedecore ⁊ detrimēto.
Jccirco hmōi cōſiderationibꝰ moti attēdeñ. etiā quod alias
talia per ſuperiores pōtifices predeceſſores meos excogitata fue
rit licet executioni minus mandata iuro ⁊ promitto ꝙ vnicuiqꝫ
dominorū cardinaliū qui nunc ſunt ⁊ pro tempore fuerint vnā
terram ciuitatem ſeu caſtrum cum illius arce vt ſupra ſitam ha
buerit ⁊ plena iuriſdictione ac ſingulis redditibus ⁊ prouētibꝰ
illius ſecundū factā deſuper per dictos cardinales ſede predicta
vacante in eorum congregationibus diſtributionē tradā ⁊ aſſi-
gnabo ac vt prefertur tradita ⁊ conceſſa confirmabo ad vitam
dūtaxat illius cardinalis regeñ. teneñ. et poſſideñ. Jta tamē ꝙ
reorum capitaliū criminū fiat remiſſio ad rectores ſancte Ro.
eccleſie vt etiam ipſi dñi cardinales locum aliquem ſpecialē ha-
beāt in quē libere vel ad declinādā peſteꝫ vel recreationis cauſa
ſe poſſit recipere. Jta tamē ꝙ idem cardinales in manibꝰ meis
iurabūt ꝙ caſtellanos ⁊ officiales ſuos qui in huiuſmodi terris
⁊ arcibus deputabūt obligabūt ſub ſpeciali ⁊ expreſſo iuramen
to ꝙ ſuperuenieti obitu cardinalis aliquā terrā vel caſtellū ſeu
ciuitatem ſic poſſidentis illam vel illud cum arce ſi habuerint in
manibus meis vel ſucceſſorū meorū libere ⁊ expedite ſtatim ſine
vlla exceptione tradent ⁊ conſignabunt.

¶ Jtem cum multis dñis cardinalibus preſentes ſiue abſentes
nonnullas eccleſias cathedrales et metropolitañ. monaſteria
prioratū prepoſituras adminiſtrationes officia ⁊ alia eccleſiaſti
ca bñficia ſecularia vel quorūuis ordinū regularia que
poſſidebūt reſignauerint ſeu eorū cōmendis ceſſerint ⁊ in poſte
rum que obtiñ. ⁊ poſſid. aut obtinebūt ⁊ poſſidebunt reſi
gnare ſeu cedere in aliorū fauorem intendant promitto iuro cō
cedere prout de preſenti concedo etiā ſi in reſignando regreſſus
ſibi reſeruati non fuerint ipſis dominis cardinalibus qui hmōi
eccleſias monaſteria et alia eccleſiaſtica beneficia reſignauerint

aut reſignabūt ſiue eorum cōmendis ceſſerunt aut cedent in po
ſterum quatenus cedentibus his qui per hmōi reſignationem
ſeu ceſſionē monaſteria ipſa ⁊ alia bñficia eccleſiaſtica obtinue-
runt libere ⁊ pleniſſime ad eaſdem eccleſias monaſteria habere
regreſſum eorūqꝫ poſſeſſionē ipſo iure repetere ⁊ de nouo cape
re libere ⁊ ampliſſime poſſint.

¶ Item valeant ⁊ ſi non habuerint bullas ſeu conceſſiones re-
greſſus a pontifice Sixto Innocentio Alexandro et Iulio .ij.
non obſtantibus derogationibus ſuſpenſionibus modificatio-
nibus literis ſeu cōceſſionibus quibuſcūqꝫ per quas preſenti ca
pitulo derogaretur aut illi quomodolibet ꝑiudicaretur aut pre
iudicatū eſſet per eoſdē predeceſſores ſuper quo capitulo ac eius
reſeruatione litere apoſtolice in pleniſſima ⁊ ampliſſima forma
quotiens petitum fuerit expediri poſſint ⁊ debeant.

¶ Item capitulum ſupradictum cum omnibus et ſingulis in
eo contētis extendimus ⁊ locum habere decernimus ⁊ declara-
mus etiā in acceſſibus ſeu regreſſibus ac iuribus accedendi ſeu
regrediendi in alios cardinales rranſlatos cum plenaria quali
bet opus ſit que latiſſime extendi poſſint in bulla vt prefertur.

¶ Item promitto iuro ⁊ voueo ꝙ omnē fauorē ⁊ ſubſidiū auxi
lium ⁊ auctoritatē interponā meā ꝙ tā cardinales ſancte Ro.
eccleſie ꝗ̄ alij beneficia eccleſiaſtica canonice aſſecuti fuerint et
ad poſſeſſionē eorū nō admitterent̄ vel hacten⁹ admiſſi nō fue
rint ſeu eorū fructus quomodolibet de beneficijs pacificis ha-
ctenus poſſeſſis impedirentur integre libere ac bona fide prece
pti reſtitueñ. et adhibebo circa hoc vt ius et equitas poſtulat
oēm diligentiā nihilqꝫ pretermittam.

¶ Item promitto iuro ꝙ canonicat⁹ et prebeñ. baſilice ſancti
Petri ⁊ ſancti Iohānis Laterañ. et ſancte Marie maioris de
vrbe eccleſiarū et alia omnia ſingula beneficia in ipſis baſilicis
⁊ eccleſijs quibuſcūqꝫ vacantib⁹ ſeu deinceps vacatura non con
feram nec cōmēdabo nec de ipſis aliquomodo prouidebo alijs
ꝗ̄ ciuibus Ro. iuxta priuilegia illis a ſummis pontificibus cō
ceſſa ⁊ id facturos ſe obtulerunt et obligauerūt dñi cardinales
de beneficijs ad eorum collationē ſpectātibus ratiōe titulorum

aut cōmendarū ſuarū quos in vrbe obtinēt, ſeu pro tēpore obti-
nebunt ſimiliter de officijs huius alme vrbis conſuetis dare ci-
uibus Rome nō prouidebo ipſis ciuibꝰ etiā de prothonotaria-
tu capitolij non obſtañ. eius vnione facta hoſpitali ſancti ſpūs
in Saxia de vrbe per fe. re. D. Sixtū pap. iiij. ꝓdeceſſorē noſtrū.
¶ Item promitto iuro ⁊ voueo ꝙ ſi contigerit aliquē ex potēta-
tibus aut ex principibus ſecularibꝰ occaſione fortaſſis diſplicē-
tie concept. ex voto alicuius cardinalis in p̄ſenti electione Ro.
pontificis aliter q̄ voluiſſet dato vel ex alia quacūqꝫ cauſa red-
dit. beneficiorū ipſius cardinalis occupari tunc ⁊ eo caſu de pro-
prijs pecunijs ⁊ introitibus eccleſie prouidebo ſicut cardinalibꝰ
non habētibus in redditibus. vj. mil. floreñ. ducatos florē. auri
de camera ſingulis menſibus donec eis reintegrari faciā poſſeſ-
ſiones beneficiorū ſuorū vſqꝫ ad prefatam ſummā/ vel al's proui
ſum fuerit vſqꝫ ad dictam ſummam.
¶ Item omnia geſta ⁊ acta ſede vacañ. per obitum prefati pre-
deceſſoris mei per ſacrū collegiū vel camerariū/ vel eius priores
ſeu deputatos ab eodē ſacro collegio ſpeciales camerarios gra-
ta ⁊ firma habebo tenebo ⁊ obſeruabo/ prout nunc habeo teneo
⁊ approbo cū facta fuerint vrgēte neceſſitate libertate electionis.
¶ Item volo ꝓmitto ⁊ voueo ꝙ quecūqꝫ priuilegia reſeruatio-
nes vniones cōceſſiones per predeceſſores noſtros Ro. pontifi
ces ⁊ per me cōceſſas ⁊ cōcedeñ. ſancte Ro. eccleſie cardinalibus
tam coniunctim q̄ diuiſim per regulas cancellarie aliaſqꝫ cōſti
tutiones ⁊ literas meas nunq̄ reuocabo modificabo aut limita
bo nec in toto vel in parte tollam niſi conſilio ⁊ expreſſo conſen-
ſu omniū cardinaliū quibus cōceſſe quinimmo illa in euentum
reuocationis modificationis aut limitatiōis vel ablationis ſine
cōſilio, ⁊ cōſenſu predict. illa eis ⁊ eorū ſingulis reſpectiue exnūc
prout extunc ⁊ ecōuerſo de nouo cōcedo non obſtātibus quibuſ-
cūqꝫ conſtitutionibus ⁊ cancellarie regulis in cōtrariū cedēdis.
¶ Item ꝓmitto iuro et voueo ꝙ in ſingulis legatiōibus Aui-
nioñ. Bononieñ. Marchie Anchonitañ. Peruſie Patrimo-
nij beati Petri in Tuſſia campanie ⁊ maritime ⁊ aliorū locorū
ſi cōtigerit vel expedierit ſemꝑ deputabitur legatꝰ aliquis ex re-

uerēdiſſimis dñis cardinalib⁹ de conſenſu duarū partiū eorūdē per balloctas preſtando illius tamen legationē per preſentes legatos vltra trienniū nō prorogabo niſi ipſorū cardinaliū aut dictarū duarū partiū acceſſerit aſſenſus cōſiſtorialiter per dictas balloctas preſtitos.

¶ Itē decerno et ſtatuo ꝙ ꝑ preſentes officiales ſancte Ro. eccleſie: videlicet Raphaelē camerariū Leonardū penitētiariū ⁊ Sixtū vicecancellariū ſi officia eorū per ceſſum vel deceſſum vacare contigerit dentur ſimiliter ad trienniū ipſis reuerēdiſſimis dñis cardinalibus de cōcilio ⁊ cōſenſu duarū partiū collegij ſimiliter per balloctas explicato/ et ſi aliter fiat ſit irritū et inane. nec obtinētes talia officia aliquā in eis iuriſdictionē aut auctoritatem obtineant nemoq3 eis in dictis officijs obediat.

¶ Item promitto ꝙ relationes cauſarū conſiſtorialiū per turnum ipſis dñis cardinalibus cōmitto conſiſtorialiter expedien̄. ⁊ ꝙ nil exigatur ſed contenti ſint eo quod ſponte donatur/ dūtamen in pecunia vel auro aut argento aut iocalibus/ et ꝙ cedula promotionis non poſſit vltra trienniū detineri.

¶ Item decerno ⁊ ſtatuo ꝙ ſex epātus ⁊ alij tituli eorūdem/ domus quoq3 eorūdem titulorū ⁊ diaconorū necnon caſtella arces cardinalibus aſſignata per eorum deceſſuʒ optari per ordinem poſſint per alios antiquiores cardinales.

¶ Item ꝙ ſepe accidit ꝙ principes ſeculares petunt a dñis cardinalibus aliqua minus iuſta ⁊ honeſta tangētia aliqua ex parte honorē pontificis ⁊ ſacri collegij vel alicuius ex dictis cardinalibus ne ꝓpter aliquos reſpectus particulares inducāt ad reſpōdendū aliter ꝙ̄ conueniat/ ideo teneantur talibus petitionibus reſpōdere ſe non poſſe aliter reſpōdere/ ſed tātummodo referre in ſacro cōſiſtorio/ ⁊ ꝙ poſtea dabit reſpōſum ex ordine ſanctiſſimi Do. N. ⁊ ſacri collegij.

¶ Item ad hoc vt cardinaliū vota libera ſint ⁊ in electione pōtificis ⁊ in alijs ceſſet omnis ſymonie ſuſpitio ⁊ pro decore tante dignitatis teneatur futurus pōtifex ꝓuidere cardinalibus pauperib⁹ vſq3 ad ſummā octo milliū florenorū auri in redditibus beneficiorū de primis vacaturis preſertim vacantibus per obitū

aliorum cardinaliũ que alijs diſtribui vel dari nõ poſſint quã-
cũqꝫ occaſione vel cauſa etiã ad cuiuſcũqꝫ principis vel regis in-
ſtañ. ſimili beneficia aſſumẽdo vel pontificatũ metropolitañ. et
cardinales eccleſie monaſteria quecũqꝫ ⁊ alia bñficia officia etiã
videlicet camerariatus vicecãcellariatus penitẽtiarie legatiõis
etiã vacañ. aut Auiniones regreſſus domus titulus ſeu diaco-
natus penſiones non extincte vel exitũ conclauis dentur ⁊ diſtri
buunt pro rata inter oĩes cardinales equaliter ⁊ equatã portio
nem diuidẽtur/ et dicta diſtributio per collegiũ nõ ad inſtantiã
⁊ voluntatẽ promoti et aſſumpti ad papatũ vt ceſſet omnis ſu-
ſpitio ſymoniace labis quibuſcũqꝫ promiſſionibus vel reſigna-
tionibus non obſtantibus.

¶ Item ꝓmitto iuro ⁊ voueo ꝙ ſupradicta capitula omnia et
ſingula ad vnguẽ ſeruabo ſub pena anathematis nec vnqꝫ ſub
eiſdem penis requirã cardinales vt in aliquo cõtraueniãt prefa
tis capitulis ꝙ ſi peterent volo ꝙ nullo pacto cõſentiant immo
obſeruent oĩa ſub dictis penis ⁊ maledictionis eterne ꝙ ſi ſecus
gratia vel timore fecerint accedeñ. auctoritate et determinatiõe
mea ⁊ ſimiliter quidquid per me contra vel preterdicta quacũqꝫ
ratione factum vel geſtum fuerit ſit ipſo iure irritũ ⁊ inane nul-
liuſqꝫ momẽti ⁊ roboris ⁊ pro infecto habeãtur: et nihilominus
prefata et quelibet ipſorum in ſuo vigore et obſeruantia firma
permaneant.

¶ Forma iuramẽti. Nos omnes ⁊ ſinguli ſancte eccleſie Ro. car
dinales congregati Rome in pallatio apoſtolico pro electione
Ro. pontificis futuri in conclaui ante altare in quo miſſa cõmu
nis celebrari conſueuit ſupradicta capitula inter nos vnanimi-
ter ⁊ concorditer ordinata pro defenſione eccleſiaſtica libertate/
pro reformatione eccleſie in capite et in mẽbris ac vinculo cari-
tatis ⁊ pacis inter futurũ ſummũ pontificem ⁊ fratres eius ſan-
cte Ro. eccleſie cardinales confirmãdo vouemus deo ⁊ eius no
ſtre virgini glorioſe ⁊ beatis apoſtolis Petro et Paulo totiqꝫ
celeſti curie iuramus ad ſancta dei euãgelia corporaliter per nos
tacta/ ⁊ alter alteri ac etiã notarijs publicis infraſcriptis tanqꝫ
perſonis legitimis nomine ſancte Ro. eccleſie ſtipulantibus ꝙ

quicũqꝫ noſtrum qui fuerit aſſumptus ad apicem apoſtolatus
omni dolo fraude et machinatione ceſſantibus et omni prorſus
exceptione remota ſeruabit et adimplebit omnia et ſingula in
dictis capitulis contenta nec eis vel eorum alicui conueniet di-
recte vel indirecte publice vel occulte quodqꝫ poſt electionem et
ante publicationem vel   omnia ⁊ ſingula prefata capi
tula confirmabit ⁊ approbabit autentico modo ⁊ de nouo purã
promiſſionem faciet etiam per bullas omnia ⁊ ſingula capitula
cõtenta et per viam contractu in omnibus et per omnia coram
omnibus nobis ⁊ notarijs ⁊ teſtibus cum ſubſcriptione manus
ꝓprie ſiti voto iuramẽto obligatione ⁊ ſtipulatiõe ꝓmittet ipſe
qui ex nobis electus fuerit a prefata promiſſione voto ⁊ obliga-
tione iuramẽto preſtatione et eius obſeruatione ac omnibus et
ſingulis in omnibus capitulis contentis abſolutionẽ non pete-
re nec ſibi concedi facere aut conceſſa vti nec ipſa poteſtate per
ipſum eligendum alteri data ſe faciat abſolui ſeu etiam ſecum
cum aliquo diſpenſari ꝙ ſi forſan(ꝙ abſit) aliquis noſtrum ad
pontificatum electus vt prefertur prefatis aut prefatorum alicui
contraueniat tanqꝫ trãſgreſſor voti et fidei preſtite ac periurus
tanqꝫ etiam perturbator et ſcandalizator eccleſie et totius chri-
ſtianitatis ac verus notorius hereticuſqꝫ habeatur et reputetur
ſubmittẽdo ſe/ vt ſupra dictum eſt omnibus ⁊ ſingulis penis ac
clauſulis cõtractis in bulla Julij. ij. edita contra ſymoniacã ele
ctionem ſummi poncificis ⁊ exnunc dat et concedit facultatem
et poteſtatem iuxta bullam predictam congregandi conſiliũ ge
nerale cum ſententia ſuper incurſu penarũ ſupradictarũ et alia-
rum de iure propter predictorũ publicã libertatẽ ſacri collegij re
ſpicieñ. tranſgreſſionẽ infligẽdarũ ſe ſubijcit ⁊ ſubmittit. Et ꝙ
in euentũ cõtrauentionis alicuius ex dictis capitulis liceat ſin-
gulis cardinalibus volentibus ſe a curia Ro. abſentare quibus
exnunc licentiã trado ⁊ concedo/ dictiqꝫ cardinales taliter ſe ab-
ſentãtes non poſſint vocari contumaces nec attrahi ſub vlla pe-
na ꝙ ſi fiat ſit illud irritum ⁊ inane gaudeantqꝫ omnibus ſingu
lis gratijs ⁊ priuilegijs ac ſi preſentes eſſent. Et inſuper nos oẽs
cardinales ꝓmittimus iuramus ⁊ vouemus ſi in aliquibus ca-

pitulis ſupradictis iuramēto pontifici volenti in aliquo illis cō trauenire niſi de cōſenſu ſpontaneo ⁊ libero duarū partiū ex nobis, fructibus ⁊ emolumētis capelli ⁊ aliorum fructuū eccleſiarū monaſteriorū beneficiorū noſtrorū priuati cenſeamur non expectata alia ſententia quin fructus capelli retineātur per camerarium ſacri collegij et accreſcāt alijs cardinalibus obſeruañ. ipſo iure ex predictorū ⁊ aliorū capitulorū tam publicorū ꝙ̄ priuatorum non publicationē vel paucitatē originaliū ſepe ſequitur vel ſubſtractio vel nō obſeruatio eorū. Ideo ſupradictis penis nos ⁊ vnuſquiſqꝫ noſtrum promittimus ꝙ quicūqꝫ electus fuerit in pontificem ſuper predictis omnibus et ſingulis bullā vnam vel plures ⁊ tot quot ipſis cardinalibus vel eorum cuilibet placebit ſuper premiſſis ⁊ eorum ampliſſima extenſione ad omniū eorū ⁊ cuilibet eorum requiſitionē ſtatim expediri faciet aliaſqꝫ publicationes prout eiſdem ſancte Ro. eccleſie cardinalibus ſeu maiori parti eorū expedieñ. videbitur fieri faciet.

¶ Ego. R. eṗs hoſtieñ. promitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.

¶ Ego. D. eṗs portueñ. promitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.

¶ Ego Ia. eṗs albaneñ. promitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.

¶ Ego. F. eṗs ſabineñ. promitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.

¶ Ego. M. eṗs preneſtiñ. cardinalis Seneteñ. promitto iuro et voueo vt ſupra.

¶ Ego. T. preſbyter cardinalis Strigonieñ. promitto iuro et voueo vt ſupra.

¶ Ego. F. tituli ſanctorū Io. ⁊ Pau. preſbyter cardinalis Subretiñ. promitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.

¶ Ego. A. tituli ſancte Priſce preſbyter cardinalis promitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.

¶ Ego Adrianus tituli ſancti Chriſogoni pſbyter cardinalis Batonieñ. promitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.

¶ Ego. R. tituli ſctē Anaſtaſie pſbyter cardinalis Ranēteñ. promitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.

¶ Ego. L. tituli ſctē Suſanne preſbyter cardinalis pmitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.

¶ Ego. S. vicecancellarij promitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.

¶ Ego. L. tituli ſancti Nicolai inter imagines preſbyter cardi
nalis promitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.
¶ Ego Cri. tituli ſancte praſedis preſbyter cardinalis anglici
promitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.
¶ Ego. A. cardinalis ſancti Vitalis ita ꝓmitto iuro et voueo
vt ſupra.
¶ Ego. M. tituli ſancte Potẽtiane preſbyter cardinalis pro-
mitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.
¶ Ego. A. tituli ſancti Sixti pꝛ̃ſbyter cardinalis Bononieñ.
promitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.
¶ Ego. B. tituli ſancte Sabine preſbyter cardinalis de Sau
lis promitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.
¶ Ego Jo. ſancte Marie in dominica diaco. cardinalis pro-
mitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.
¶ Ego. A. ſancti Euſtachij Diaco. cardinalis promitto iuro
⁊ voueo vt ſupra.
¶ Ego. M. ſancte Marie in porticu diaco. cardinalis Corne-
lius promitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.
¶ Ego. L. ſancte Marie in coſmodrie dia. cardinalis promit-
to iuro ⁊ voueo vt ſupra.
¶ Ego. S. ſancte Marie noue diaco. cardinalis de Conragã
promitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.
¶ Ego Alfonſus ſcti Theodori diac. cardinalis de petrucijs
promitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.

¶ Ego Leo papa. x. promitto iuro ⁊ voueo ſeruare omnia ſu-
praſcripta/ ⁊ ideo manu propria ſubſcripſi.

Acta geſta capitulata cõcluſa ꝓmiſſa iurata vo
tata fuerũt hec Rome in palatio apoſtolico in
conclaui clauſo in capella ſancti Nicolai nũcu-
pata in qua reuerẽdiſſimi domini cardinales
ſolẽt dare vota in electiõe ſummi põtificis ſub
anno a natiuitate domini milleſimo quingen-
teſimo tertiodecimo die mercurij nona Martij pꝛ̃ſentibus ibi-

dem magnificis dñis Fabritio de Carecto milite Hieroſolymitano Petro Grimano veneto etiã milite Hieroſolymitano Sebaſtiano Sauli Januen̄. Bernardo de accoltis Aretino in dicto conclaui conclauiſtis teſtibus.

¶ Et ego Bartholomeus Salicetus vnus ex ſecretarijs ſacri collegij quia premiſſis oĩbus et ſingulis capitulis .xxix. et alijs ſupraſcriptis dũ ſic premittitur ageretur legeretur publicaretur ſcriberetur ſubſcriberetur cõcluderetur iuraretur ꝓmitteretur vouerent ꝛ fierent vna cũ dñis Thoma Fedro collega ꝛ Dñico de Juuenibus camere apoſtolice notario ac prefatis teſtibus cõclauiſtis interfui ea que ſic fieri concludi iurari promitti ꝛ voueri vidi ꝛ audiui. Jdcirco hoc preſens inſtrumentũ manu prefati domini dominici fideliter ſcriptũ ꝛ prefatorũ reuerendiſſimorũ dominorũ cardinaliũ ac poſtmodũ ſanctiſſimi domini. N. Leonis. x. manibus et mediate poſt aſſumptionẽ ſubſcriptũ exinde confeci ſubſcripſi ꝛ publicaui in fidem ꝛ robur ꝛ teſtimoniũ premiſſorum rogatus ꝛ requiſitus.

¶ Et ego Dominicus de Juuenibus camere apoſtolice notarius ac archiui Ro. cu. ſcriptor quia premiſſis oĩbus et ſingulis .xxix. capitulis ꝛ alijs ſubſcriptis dum ſic vt premittitur ageretur legeretur publicaretur ſcriberetur ſubſcriberetur cõcluderentur iurarent ꝛ fierent vna cũ dño Thoma Fedro collega et Bartholomeo Saliceto ſecretarij ſacri collegij ac ſupradictis teſtibus conclauiſtis interfui eaqꝫ ſic fieri concludi iurari ꝓmitti ꝛ voueri vidi ꝛ audiui. Jdcirco hoc preſens publicũ inſtrumẽtum manu mea fideliter ſcriptum ꝛ prefatorũ reuerendiſſimorũ dominorũ ſancte Ro. eccleſie cardinaliũ ac poſtmodũ in die aſſumptiõis videlicet veneris vndecima Martij per ſanctiſſimũ dñm noſtrũ Leonẽ. x. manibꝰ ſubſcriptũ exinde cõfeci ſubſcripſi ꝛ publicaui ſignoqꝫ ꝛ nomine meis ſolitis ꝛ conſuetis ſignaui ꝛ in notum ſumpſi in fidem et teſtimonium premiſſorũ etiam rogatus etiam ꝛ requiſitus.

¶Infraſcripta ſunt capitula publica inter Summum pontifi-
cem futurum et Reuerendiſſimos dominos Cardinales Una-
nimiter et concorditer ordinata pro defenſione fidei libertate ec-
cleſiaſtica reformatione eccleſie in capite et in membris ꝛc.

Nos omnes et ſinguli ſancte Romane eccleſie
infraſcripti Cardinales pro bono ꝛ felici regi-
mine atqȝ conſeruatione ſtatus vniuerſalis ec-
cleſie Juramus ꝛ vouemus deo omnipotēti ꝛ
ſanctis apoſtolis Petro ꝛ paulo ac omnibus
ſanctis eccleſieqȝ ſue ſancte promittimus ꝙ ſi
aliquis ex nobis electus fuerit in papam ſtatim poſt electionem
de ſe celebratam iurabit ꝛ vouebit pure ꝛ ſimpliciter ꝛ bona fide
ſeruare ꝛ ſeruari facere ꝛ adimplere cum effectu omnia ꝛ ſingu-
la infraſcripta capitula necnon tot publica inſtrumēta infraſcri-
pta capitula continētia quot erunt Cardinales in electione pon-
tificis preſentes manu propria ſignabit / necnon infra tres dies
poſt coronationē ſuam dabit tot bullas omnia predicta capitu-
la continētes quot erunt Cardinales in eius creatiōe preſentes/
ꝛ ante publicationē eius ꝛ ante q̄ȝ porte conclauis aperiātur da-
bit ꝛ cum effectis conſignabit vnuȝ ex dictis inſtrumētis manu
propria eius vt ſupra ſubſcriptum Sereniſſimo domino Ma-
ximiano in Romanorū imperatorem electo/ et vnum alterū ſi-
mile inſtrumētum omnibus regibus/ principibus/ et poteſtati-
bus chriſtianorū mittenda reſpectiue per oratores vel procura-
tores vel protectores ipſorū principum ꝙ ſi in aliquo contra ve-
nerit vult ꝛ conſentit incurrere penas in his capitulis pluribus
locis contentas.

¶In primis iurabit et promittet ꝙ adueniēte caſu neceſſitatis
ſubueniendi fidelibus Chriſtianis ad defenſionē eorum contra
perfidos Turcas. Idem ſummus pontifex om̄es aluminis ſui
apud Tulpham redditus cauſa talis ſubuentionis exponet ad
vſum ſubuentiōis predicte tantum ꝙ ſi aluminū redditus ſum-
mam quinquaginta milium ducatorū non attinget Idem pon-
tifex de alijs ſancte Romaue eccleſie dabit et exponet vſqȝ ad di-

ctam ſummã quinquaginta miliũ ducatorũ in qua tantum com
putari debeant prouiſiones Nobiliorum profugorũ et expulſo-
rum ab infidelibus que tamen octo mil. ducatorũ ſummaꝫ ex-
cedere nõ debeãt. Ita vt nunꝙ de dictis aluminis redditibꝰ di
ſpenſari aut aliter aut in alios vſus exponi aliquid poſſit ſub pe
na interminatiõis ꝛ anathematis et ſacrilegÿ quodqꝫ redditus
predicti per clericos camere apl̃ice et ſacri collegÿ inſimul ſcri-
bant ꝛ deputent et computa eorũ videant deputãduſqꝫ depoſi
tarius teneatur prefatas pecunias exponere de mandato cõmu-
ni clericorum camere apoſtolice ꝛ collegÿ ſcd̃m determinationẽ
ſummi pontificis et triũ Cardinaliũ priorũ et quomodolibet or
dine/ et in tali caſu Cardinales de ipſorũ pecunÿs offerunt dare
ꝛ ſoluere pro tali auxilio.x.M.ducat. pro rata ſolueñ.pro quo-
libet ſcd̃m ratam et proportionẽ reddituum ſuorũ quorũcunqꝫ/
Cum vero deus conceſſerit generalem expeditionẽ validam ꝛ
ſufficieñ. concurſu ſanioris partis potentatuũ principum ꝛ po-
pulorũ chriſtianorum ad offenſionẽ ipſorum perfidorũ turcarũ
vltra ſummã dictorum quinquaginta millia ducatorũ offert bo
na fide ꝛ puro corde ducatos. C.M. exponere modo ſupra di-
cto omnes inſuper eccleſiarũ decimas prout videbitur expedi-
re indulgẽtias omnes Trigeſimas ꝛ Uigeſimas/ et alias quaſ-
cunqꝫ impoſitiões que vtiles ꝛ neceſſarie ꝛ ſupportabiles videã
tur. Cardinaleſqꝫ ipſi.xx.M.ducatos cauſa expeditionis gene
ralis ſponte offerunt promittentes efficacit. pro rata vt ſupra/
cum effectu ſoluere.

¶ Item vt ab eiſdem Cardinalibus libera proueniant conſilia
nõ apponet nec per quẽpiam apponi permittet manũ in perſo-
na vel in bonis alicuius ex eis nec aliquid in eorum ſtatu vel pro
uiſione mutabit quacũqꝫ ratione cauſa vel occaſione ſine expreſ
ſo conſilio duarũ partium ex tribus dictorũ dominorũ Cardina
lium preſtando cum balloctis prout infra nec aliquo modo pro-
cedet aut procedi mandabit vel permittet contra aliqueꝫ ex eis
niſi aſſiſtentibus ꝛ conſentiẽtibus tribus Cardinalibus: Uideli
cet vna ex quolibet ordine eorum per ipſos Cardinales ſeu ma-
iorẽ partẽ eorũ ad id deputandoꝝ eiſqꝫ et per balloctas expreſſe

in hoc conſentiētibus/nec damnabit aliquem ex eis niſi conui
ctum legitime et precedēte legitima cauſe cognitione aut proceſ
ſu coram dictis duabus partibus/ſeruabitq͞ꝫ eos liberos ⁊ exem
ptos ab omni datio et gabella quacūq͞ꝫ vini ſalis graſſie merciū
omniū aliaꝝ teneanturq͞ꝫ miniſtri eius ⁊ camere apoſtolice ven
dentes vectigalia in omnibus venditiōibus condictionē appo
nere/⁊ de hoc capitulo facere expreſſam mentionem nec quicq͞ꝫ
quouis queſito colore exigant a Cardinalibus mereq͞ꝫ ſtetur ad
cedulā manu dictorū Cardinaliū ſubſcriptā ⁊ in euentu in queꝫ
ipſi conductores ſine nomine camere exactores exigētes poſſint
cogi quocūq͞ꝫ tēpore etiā ſede vacañ. etiam ſi exegerint a longo
tēpore ante ad reſtitutionē de ſuo proprio nec valeat illis igno
rātie allegatio nec eorū eccleſijs monaſterijs/et alijs bñficijs ec
cleſiaſticis per eos pro tempore obtentis vllum decime ſubſidij/
aut alterius oneris quocūq͞ꝫ nomine nuncupati grauamen qua
cunq͞ꝫ ratione vel cauſa imponet/ ⁊ ab eiſdeꝫ Cardinalibus pro
eccleſijs ⁊ monaſterijs quibus eos perfici/⁊ beneficijs quibuſli
bet eccleſiaſticis/de quibus eis pro tempore prouideri in tituluꝫ
vel in commēdam contingere ſub annatarum ſeu mediorū fru
ctuū minutorū/ſeruitiorum ⁊ palliorū ⁊ iocalium in camera aut
alio quocūq͞ꝫ nomine nil penitus exiget/ aut ab eis eorūq͞ꝫ fratri
bus et nepotibus offerētibus ſponte etiā ſoluentibus/ recipi ſeu
exigi facient vel ꝑmittet quoquomodo directe vel indirecte etiā
ab officialibus curie capi exigiq͞ꝫ nō conſentiet priuilegiaq͞ꝫ eoꝝ
oīa ⁊ ſingula illeſa qualiacūq͞ꝫ ſint cōſeruabit/⁊ ſi alique obliga
tiones in camera apl'ica ratiōe predictaꝝ annatarū reperirētur
eas in totū aboleri facient et caſſare prout nūc caſſat ⁊ abolet.

¶ Item ꝙ ſtatim poſt aſſumptionem ſuam omnibus viribus
per legatos et nūtios procurabit pacē et concordiā inter omnes
principes chriſtianos po. tu.

¶ Item ꝙ Ro. cu. in capite ⁊ in mēbris reformabit et inceptā
per Iuliū fe. re. cōtinuabit Do. Iu. reformationē iſdeꝫ modo
et forma prout incepta eſt abſq͞ꝫ aliqua excuſatione vel mora.

¶ Item ꝙ dicta curia non educet ex vrbe Ro. nec transferet de
loco ad locum/ de ꝓuincia in prouinciā ſiue de patria ad patriā

intra Italiã quidẽ ſine cõſilio ⁊ cõſenſu Do.tu.extra vo Italiã Do.tu.ſine cõſenſu duarũ partiũ ex tribus: de quo quidẽ cõſen ſu debeat conſtare ſubſcriptione eorũ vt euitẽtur ſcandala ⁊ peri cula ⁊ in euentũ ꝙ contra fiat transferendo extra terras eccleſie in Italia cõſtitutas liceat cardinalibꝰ recedere ſine licẽtia apo/ ſtolica vel ei nõ obedire abſq3 aliqua nota vel pena propterea in currenda nec haberi poſſint pro cõtumacibus immo ita abſen tes gaudeant oĩbus priuilegijs ⁊ gratijs ac ſi eſſent preſentes.

¶ Item ꝙ non creabit nec aſſumet cardinales aliquos etiam preſentibus quorũcũq3 Imperatorũ Regum Ducũ aut princi pum vel ex quauis cauſa etiam aſſerte grauis ne tantis vniuer/ ſalis eccleſie niſi excedant trigeſimũ annũ ſintq3 doctores vel in ſacra pagina vel in altero iuriumvel ad minus quoad filios vel nepotes cõpetentis literature ⁊ de conſilio ⁊ aſſenſu duarũ par tium dictorũ cardinaliũ per balloctas preſtãdo de parẽtelavero ⁊ conſanguinitate ſua creare poſſit cardinales duos/ſeruata ta/ mẽ forma huiuſmodi capituli quo ad omnia ita ꝙ preter duos ſupradictos non excedatur vllo vnꝙ3 tempore numerus vigin/ ti quattuor ⁊ aliter vel alio modo creati poſt mortem pontificis etiã ſi interim exercuerint officiũ ſint inhabiles in electione pon tificis actiue et paſſiue nec impoſterũ non habeant pro cardina libus nec creabit vnꝙ3 aliquẽ niſi reducant collegiu3 ad numerũ vigintiquatuor et eum non excedet vt dictum eſt: ipſoſq3 crean/ dos ſubito publicabit nec eos tenebit ſecretos inq3 eorum crea/ tione cõuocabit omnes cardinales qui cõmodevenire poterunt in Italia exiſtentes a Bononiavel Florẽtia citra quodq3 exqui ſitiovotorũ dictorũ dominorũ cardinaliũ fiat cõſiſtorialiter ⁊ nõ auripulariter ⁊ ſuffragia dominorũ cardinalium per balloctas preſtañ. vt infra dicet. ⁊ demũ de parẽtela ⁊ affinitate ſua duos eorum creare poſſit ſeruata forma huiuſmodi capituli vt ſupra. ⁊ ꝙ hactenus creati ſecrete aut pontifice exiſtente in infirmitate vel aliter etiam cõſiſtorialiter ſine fratrum conſenſu non publi/ cabit ex quacũq3 cauſa ſub quibuſcũq3 verborũ formis per pre/ deceſſores ſuos per bullas vel breuia qui in actuali poſſeſſione cardinalatus nõ ſint nõ poſſint nec debeant admitti ad cardina

latus dignitatē nec habeant vocem actiue vel paſſiue ac habean
tur inhabiles ad dictaꝫ cardinalatus dignitatē perpetuo vt alij
diſcant ad dictam dignitatē per viam rectam incedere.
¶ Item ꝙ nullā infeudationē de regnis ducatibus ciuitatibus
⁊ terris caſtriſqꝫ inſignibus etiā de rebus que couſueuerunt in-
feudari ſeu infeudatione ſub quocūqꝫ titulo etiā vicariatus/ pi
gnoris empbiteotis vel aliter contractis faciet in quācūqꝫ per-
ſonā eccleſiaſticā vel ſecularē aut cōmunitatē de rebus iuribus ⁊
bonis ſpectantibus ad patrimoniū eccleſie aut diminutionē vel
remiſſionē cenſus terrarū eccleſie faciet niſi deliberatione prius
habita cōſiſtorialiter/ cōſentiētibus duabus partibus ex tribus
cardinaliū cum eorūdem ſubſcriptionibus ac ſuffragijs eorum
habitis per balloctas vt infra/ ⁊ ſi aliquā infeudationē ex aliqua
cauſa iuſta faciet de conſenſu omniū cardinaliū non excedet pe-
nitus vite ſue ⁊ patrimoniū cenſeatur de feudis ⁊ bonis deuolu
tis ⁊ deuoluendis ad eccleſiam Romanam.
¶ Item ꝙ nulli regi principi duci aut cōmunitati ſubditis mo
uebit guerram aut cū eis ligam faciet ad inferendū alicui guer-
ram ſine cōſenſu expreſſo duarum ex tribus partibus dominoꝝ
cardinaliū preſtañ. per balloctas vt infra.
¶ Item ꝙ feudatarios regnorum ⁊ alios vicarios quos de no
uo inueſtiuerit capitaneos gubernatores caſtellanos p̄cipue ar
cis ſancti argeti de vrbe omneſqꝫ alios ⁊ ſingulos officiales eiuſ-
dem vrbis ⁊ aliarum terrarum patrimonij eccleſie Ro. non ab-
ſoluet ac cenſu per eos ſedi apoſtolice debito in totum vel in par
tem ſine conſenſu duarū partiū cardinaliū per balloctas haben
do ⁊ faciet iurare Do. tu. cum eorum inſtitutione obedientiam
⁊ fidelitatē Ro. eccleſie ⁊ ſacro collegio cardinaliū/ faciet inſup
iurare ſupradictos feudatarios et caſtellanos ceteroſqꝫ officia-
les in hoc capitulo nominatos quod ſede vacante ad mādatum
ipſorum dominorū cardinaliū ciuitates loca terras arces forta-
litia ⁊ caſtra Ro. eccleſie immediate tradet cetui ipſorum cardi
nalium ⁊ expediet libere ⁊ ſine vlla exceptione. et de hoc debeat
cautionē ⁊ fideiuſſionē ſufficientem Do. tu.
¶ Item ꝙ arces ciuitatis vetule Tiburis Spoleti Fani ⁊ Ce-

ſene alicui de parentela nec prelato nec ſeculari/ſed alijs prelatis ecclesiaſticis perſonis/illiſqȝ nō in longius tēpus duorū annorū niſi de conſenſu per balloctas preſtando duarū ex tribus partibus ipſorū dominoꝝ Cardinaliū aliter fieri videretur/ neqȝ faciet eundē caſtellanū ⁊ gubernatorē alicuius ciuitatis gubernatoreſqȝ ciuitatū maioris importātie: vtputa vrbis Ro. Spolet: et aliorū ſimiliuȝ erunt prelati et eccleſiaſtice perſone de conſenſu dictorum cardinaliū/id eſt duaruȝ partiū per balloctas vt ſupra preſtando nec Capitaniatū generalem eccleſie nepoti vel alicui conſanguineo concedet.

¶ Item ꝙ ſuper omnibus ⁊ ſingulis ſupradictis ⁊ dependentibus ex eiſdem ⁊ alijs in quibus conſilium Reuerendiſſimorum Cardinaliū requiritur promotionibus ad prelaturas dūtaxat exceptis nullā bullam vnꝗȝ expediri conſentiat in quā inſit clauſula de conſilio fratrum noſtrorū niſi prius realiter cum effectu conſiſtorialiter fratrum vota ſuper hoc conteñ .et ea ſint exquiſita/et maior pars conſentiat/et hoc ſubſcriptione trium Cardinalium vnius ex quolibet ordine conſtet.

¶ Item quia camera reperitur nūc obligata in graui pecuniarum ſumma et etiā poſſet in futurum ex cauſis vrgentibus ⁊ neceſſarijs obligari ad obuiāduȝ ⁊ prouidendū ne redditus ⁊ prouentus ſancte Ro.eccleſie ex ſummis pontificibus impoſterum ad plures annos obligētur/ Voluerunt prefati reuerendiſſimi Cardinales ꝙ ille qui eligetur in ſummū pontificem nō obliget dictos red.⁊ pro.niſi ad vnum annū tantū in caſu neceſſitatis/⁊ de ipſorū dominoꝝ Cardinaliū conſenſu ⁊ voluntate/ et ꝙ obligationes facte vel venditiones officiorū extra curiam Ro.etiaȝ ad anticipationē ſolutionis nō durent vltra annū ad diem mortis pape/ nec pretextu obligationis camere propterea impediri poſſint quominus de illis futurus pontifex poſſit et valeat diſponere / et caſu quo pontifex ipſe contrafecerit obligatio ſeu obligationes huiuſmodi ſint nulle/ nulliuſqȝ roboris vel momēti ad eoſqȝ Cardinalium ſacrum collegium/⁊ ſucceſſores ſummi pontificis minime teneantur.

¶ Item ꝙ nullam prouiſionē ſeu promotionē faciet de eccleſijs

Cathedralibus Abbatÿs Magiſtratibꝰ generalibus/ aut alÿs
quibuſcūq; in camera apoſtolica taxatis ⁊ non taxatis/ etiā ſub
titulo commende adminiſtrationis vel alio quocūq; titulo/ ſiue
modo/ niſi conſiſtorialiter ⁊ interueniēte conſenſu duarum par-
tium Cardinaliū per balloctas preſtañ. preterꝗ̄ de his que con
feret dominis Cardinalibus/ et preterꝗ̄ de Abbatÿs que nō ex
cedunt valorem Ducētorum ducatorum: ⁊ nihil vltra taxā reci
pient/ alias prouiſiōes ⁊ commēde facte nullius ſint ro boris vel
momēti/ et ꝙ per nullam ſignaturā etiam cū quibuſuis deroga-
tionibus vnde expediant bulle aut ſcribantur alias Datarius/
ſcriptores et alÿ officiales incurrant penam excommunicatiōis
et perditionis officiorū teneanturq; ſatiſfacere de ſuo ſacro colle
gio/ ⁊ preſens conſtitutio firma remaneat.
¶ Item ꝙ nullam facultatē preſentādi ad eccleſias Cathedra-
les ⁊ monaſteria concedet principibus ſecularibus aut prelatis
eccleſiaſticis cuiuſcūq; conditiōis ſtatus aut qualitatis exiſtant
ſiue imperialis regie et ducalis archiepiſcopalis et epiſcopalis
⁊ cuiuſcūq; alterius preeminētie/ niſi de expreſſo conſilio ⁊ aſſen
ſu duarum partiū cardinalium per balloctas preſtando.
¶ Item ꝙ nulla bulla vnꝗ̄ expediri permittet ſeu alicui conce
det per quā ſe aſtringat principibus vel alicui ipſorum aut certi
ficet eos ꝙ nullas eccleſias cathedrales ⁊ monaſteria cōferet ni-
ſi de eorum beneplacitis et voluntate.
¶ Item ꝙ non deponet aut priuabit aliquem prelatū ad peti-
tionē alicuius principis niſi iuridice ſe inſtruat aut crimina ſint
notoria in Romana curia/ ⁊ partibus hincinde auditis plena
rie probata/ neq; eos prelatos inuitos trāſferet niſi ex eiſdē cau-
ſis/ et propter illa notoria crimina/ propter que de iure merito
veniret priuādus ⁊ deponēdus vel alias iuxta formā cōſilÿ Con
ſtantieñ. et ſi ex aliqua neceſſitate ſcōm conſtitutiōes canonicas
dandus fuerit alicui archiepiſcopo epiſcopo vel abbati coadiu
tor nō dabit niſi in forma iuris om̄i ſucceſſiōe penitus remota.
¶ Item ꝙ bona cardinaliū et religioſorum/ aliorūq; prelatorū
necnon omniū curialium ſeu cortexanorū in curia decedentium
nullo modo occupabit vel occupari faciet quauis ratiōe vel cau

ſa/ſed permittet iuxta iuris diſpoſitionem vel conſuetudinem ꝛ conceſſam facultatē vel priuilegia ac voluntatē decedētium vt idem decedētes de bonis ad ipſos quocūqꝫ modo pertinētibus prout eis placuerit diſponere liceatqꝫ eis abſqꝫ aliqua licētia obtenta condere teſtamētum libere ꝛ expedite/ non obſtante bulla alias ſuper hoc in fauorem cruciatis edita/ꝛ quibuſcūqꝫ alijs literis apoſtolicis/etiam pro fabrica ſancti Petri editis etiam de tertia vel alia portiōe camere apoſtolice/applicañ.loquentibus alijs religioſis nō cardinalibus qui propriam volūtatem a ſe abdicauerunt tantūmodo exceptis quorū bona deuolui permittat ad proximiores vel ad eos ad quem vel ad quos pertinet de iure conſuetudine vel priuilegio nec de prouentibus ꝛ iuribus capelli cardinalium decedentiū aliquid occupabit vel occupari faciet aut permittet: immo velit ꝛ ſit liberum eiſdem cardinalibus et religioſis de eiſdem prouētibus ꝛ iuribus teſtari ꝛ diſponere ac facere prout eis videbit/ et ſi eos inteſtatos decedere contingat permittet ꝙ iura ꝛ prouentus huiuſmodi eiſdem decedentibus debitis trāſeant ad heredes eorūdem ad quos de iure vel cōſuetudine ſpectant ſublatis abuſibus contrarijs quibuſcūqꝫ.

¶ Item ad obuiādum pariter ne arces et fortalitia ſancte Romane eccleſie venales ꝛ venalia fiant Voluerunt prefati cardinales Reuerēdiſſimi ſacrum eorū collegium/ꝛ futuros Summos pontifices nullo pacto teneri ad aliquā huiuſmodi mutuatarū pecuniarū ſeu quouis modo ſolutarum/ſeu mutuādarum ꝛ ſoluendarū reſtitutionē:verum vt hec duo capitula mercatoribus caſtellanis ꝛ alijs cū ſummis pontificibus/ et camera apoſtolica quomodolibet ex quauis cauſa contrahentibus nota ꝛ perſpecta ſint/itavt nullo vnꝙ̄ tempore ignorantiā eorum allegare ſeu pretendere valeant/ſtatuerunt prefati reuerēdiſſimi domini cardinales capitula ipſa hec duo ante et poſt coronationē eligendi hoc tēpore pontificis in camera ꝛ cancellaria apoſtolica publicari debere id quoqꝫ ſeruari debeat in quibuſcūqꝫ officijs hactenꝰ ignoratis vel obligatis vel venditis extra cu. Ro.

¶ Item ꝙ ſuprascripta ꝛ infraſcripta capitula omnia ꝛ ſingula faciet legi in cōſiſtorio ſecreto preſente ſua ſanctitate/ ſemel in

omni Trimeſtri/ ⁊ domini cardinales bis in anno: videlicet k̄lis
Decembris et Martij ſub pena excõmunicationis ſi nõ conue-
nerint ad petitionē priorum predictorū/ et priores ſi nõ vocaue-
rint niſi hi legitime impediti fuerint ad videñ. cogitañ. ⁊ exami
nañ. vtrum omnia ⁊ ſingula predicta ⁊ infraſcripta ſeruenť per
pontificē/ et ſi non ſeruenť admoneãt eum caritatiue ⁊ illum ad
eorum obſeruationē exhortenť vſqꝫ ad tertiaꝫ monitionē/ ipſiqꝫ
domini cardiuales teneanť omnia obſeruare ſub pena excõmu
nicationis nec vnqꝫ votum ſuū contra ſupra ⁊ infraſcripta da-
re ꝙ ſi ſecus gratia vel timore fecerint vltra vinculum excõmu-
nicationis/ quos ſeipſos exnunc accedeñ. etiã auctoritate et de-
terminatione futuri pontificis obligenť ſimiliter quidquid per
ipſum ſummū pontificem contra vel preter predicta quacūqꝫ ra
tione actum vel geſtum fuerit ſit ipſo iure irritum et inane nul-
liuſqꝫ momēti ⁊ roboris/ ⁊ pro infecto habeatur/ pontifexqꝫ futu
rus nunqꝫ contrariū ab eis petat ꝙ ſi petierit exnunc vult ꝙ vi-
riliter reſiſtant nec teneãtur in exceſſu ei obedire/ ⁊ primo cardi-
nali negligente ſequens vſqꝫ ad vltimum eius vite fungantur ⁊
teneantur ad premiſſa.
¶ Itē promittet ⁊ iurabit ſeruare ꝙ cauſas conſiſtoriales abſqꝫ
voto duarum partiū prefatorum dominorū cardinalium nõ ex-
pediet/ ⁊ ꝙ in cauſis grauioribus ⁊ arduis ſignanter in creatiõe
cardinaliū et proceſſum faciendo contra eos in priuationibus ⁊
tranſlationibus epiſcoporū ipſis inuitis in conſtitutione legati
de latere ⁊ capitanei generalis ⁊ confalonerij Romane eccleſie.
Alienatione vel infeudatione terrarum Romane eccleſie et re-
ductione cenſuum eaſdem in liga pace et bello extra terras eccle
ſie ⁊ nouorū officiorum inſtitutione generali quoqꝫ impoſitione
decimarū necnon in quibuſcūqꝫ cauſis grauibus ſimilibus vel
diſſimilibus etiã maioribus expreſſis non expediet aliquid ſine
conſilio ⁊ expreſſo conſenſu duarū partium cardinaliū quorum
ſuffragia ⁊ vota dari debeãt per balloctas albas ⁊ nigras alias
facta in contrariū ipſo iure ſint nulla et habeanť pro infectis: li-
ceat tamen cuilibet cardinali perſuadere ſeu arrogare ꝙ ſibi me
lius videbitur votū tamen nõ niſi per balloctas intelligať datū.

Item promittet et iurabit cardinalibus per eum creandis exiſteñ. numero. xx. cardinalium antiquorum non aperiet os in tribus cauſis: videlicet in creatione aliorũ Cardinaliũ. Alienatione ſeu infeudatione terrarum eccleſie / et in non obſeruantia horum capitulorũ / ſi vero infra numerum. xx. cardinales antiquiores exiſtant tunc cardinales per eum creandi vſq3 ad impletionez dicti numeri / ſcđm tempus ſue creatiõis inter ceteros antiquos Cardinales ad dicta ſuffragia admittentur in quibus tunc eius os apertum declarabit.

Item promittet ⁊ iurabit ꝙ in ſpiritualibus ⁊ temporalibus que grauiora ſunt ⁊ magni momẽti ſtatum eccleſie quolibet concernentia nullam iuriſdictionẽ aut adminiſtrationem promittet aut dabit quauis queſito colore anteq̃ homini laico vel ſeculari cuiuſcũq3 conditionis gradus aut dignitatis exiſtat.

Item ꝙ ad pacem chriſtianorũ ⁊ eccleſie reformatione ac reductione multarum exactionũ expeditionem quoq3 contra infideles plurimũ conuenit generale Lateraneñ. concilium congregatum ⁊ inceptum continuare / et executioni debite demandare promittit iurat et vouet / illud nulla ratione vel cauſa reuocare vel ſuſpendere vel impendere / ſed proſequi et nõ diſſoluere illud nec transferre niſi abſolutis cauſis propter quas congregatum fuit / et niſi de expreſſo conſenſu maioris partis conſilij / etiam ſi ſummus pontifex eſſet contrarie opinionis / quo caſu teneatur et debeat transferre ad locum tutum.

Item ꝙ cardinales per eum creandi preſentes in curia teneãtur iurare huiuſmodi capitula alias non admittentur ad participationẽ capelli / nec ad alios honores ⁊ priuilegia cardinaliũ.

Item promittet et iurabit Capitaniũ generalem confaloneriũ eccleſie ⁊ alios miniſtros armorũq3 ductores quocũq3 nomine nuncupatos caſtellanos preficiendos in arce ſancti angeli de Urbe et omnibus arcibus ſancte Ro. eccleſie debere facere homagium et iuramẽtum ſibi ⁊ ſacro collegio cardinaliũ / ita vt nihil preiudiciale contra eccleſiam ⁊ collegiũ aut aliquem ex prefatis cardinalibus in perſona nec in bonis ſine auctoritate ſua et maioris partis collegij facere poſſint ⁊ debeant / et ꝙ faciãt iu-

ramentum preſtari per eos ⁊ cautionem detineñ. ⁊ reſtitueñ. ar-
cibus vacante ſede ad inſtantiam ſacri collegij.

¶ Item promittet et iurabit et vouebit ſtatim poſt aſſumptio
nem ſuã reuocare omnes et ſingulas indulgentias et facultates
fratribus ſancti Franciſci ordinis minorum pro fabrica ſancti
Petri de Urbe conceſſas/ſub quibuſuis verborũ formis/ eiſqꝫ
mandabit ſub pena excõmunicationis late ſententie ne illis vlte
rius vllo modo vtantur/ et vt dicta fabrica incepta vt equum eſt
abſoluãt / teneatur pontifex futurus quinquaginta milia flore-
norũ pro primo anno exponere/et alijs annis vigintiquinqꝫ mi-
lia vſqꝫ ad complemẽtum/de quibus expenſis teneantur redde-
re rationem vel oſtendere in fine cuiuſlibet anni in ſacro conſi-
ſtorio ſecreto.

¶ Item ꝙ capella ſancte Marie de Lauretto non detur alicui
ſed remaneat in ſtatu in quo eſt/nec poſſit dari in commendam
alicui cardinali vel epiſcopo Recbanateñ. reſtitui.

¶ Item ꝙ capitula et promiſſiones facte Romañ. per ſacrum
collegium iuxta ſuas ſignaturas ſeruari debeant per Romanũ
pontificẽ inquãtum fieri poterit vere ⁊ nõ ficte/et ſuper illis ex-
pedire bullas apoſtolicas vel expediri facere.

¶ Item ꝙ per dominum Datarium nõ fiant compoſitiones
de rebus eccleſijs niſi ſolite ſeruari ante tempora Sixti quarti/
alias teneatur ad reſtitutionẽ de proprio/ qui datarius per bien
nium poſt depoſitionẽ officij vt interim cognoſci poſſit an ſu-
pradictum capitulum obſeruauerit non poſſit ad cardinalatus
dignitatem promoueri/ et tamen ad tolleñ. omnẽ non modo ſi-
monie labem ſed etiã ſuſpitionem idem promotus promittet iu
rabit et vouebit nullã vnq̃ permutationẽ facere officiorũ Ro.
cu. cũ beneficijs quibuſcũqꝫ etiam eccleſijs cathedralibus quin-
immo ſi cõtingat eũ beneficia eccleſiaſticis aut monaſteria offi-
cialib⁹ quibuſcũqꝫ Ro. curie conferre officia predicta eis poſſi-
deñ. teneñ. ſeu quouis modo diſponẽda relinquet: ita idem offi
ciales ſic promoti officia ſua etiaꝫ cum ipſis beneficijs incompa
tibilia ſaltem ad ſex menſes poſt eorũ promotionem tenere poſ-
ſidere non tamen exercere teneantur.

❡ Item ꝙ hec omnia et ſingula ratificabit et approbabit ante publicationem electionis ſue mediante promiſſione voto iuramento ſuo hac ſubſcriptione ſua in hanc formam: videlicet

❡ Ego Leo decimus electus in ſummum pontificem premiſſa omnia et ſingula promitto voueo ⁊ iuro obſeruare et adimplere in omnibus ⁊ per omnia pure ſimpliciter ⁊ bona fide realiter et cū effectu ſub pena periurij et anathematis a quibus meipſuꝫ non abſoluam nec abſolutionē alicui permittaꝫ ita deus me adiuuet ⁊ hec ſancta dei euangelia/ et ſimiliter iurabit alijs modis et formis infraſcriptis. Nos omnes et ſinguli ſancte Romane eccleſie cardinales congregati Rome in palatio apoſtolico pro electione Rom̄. pontificis futuri in conclaui ante altare in quo miſſa cōmunis celebrari cōſueuit ſupradicta capitula inter nos vnanimiter et concorditer ordinata pro defenſione cathedralis fidei arrectione, eccleſie libertate pro, reformatione eccleſie. In capite ⁊ in membris ac vinculo caritatis et pacis inter futurum ſummū pontificem ⁊ fratres eius ſancte Rom̄. eccleſie cardinales confirmando vouemus deo ⁊ eius matri virgini glorioſe/ ac beatis apoſtolis Petro et Paulo totiqꝫ celeſti curie/ iuramus ad ſancta dei euangelia corporaliter per nos tacta et alter alteri ac etiā notarijs publicis infraſcriptis tanq̄ perſonis legitimis nomine ſancte Rom̄. eccleſie et ſacri collegij noſtri/ ac omnium quorum intereſt ſtipulātibus ꝙ quicūqꝫ noſtrū qui aſſumptus fuerit ad apicem apoſtolatus omni dolo fraude et machinatiōe ceſſantibus et omni prorſus exceptione ſemota ſeruabit ⁊ adimplebit omnia ⁊ ſingula in dictis capitulis contenta/ nec illis aut eorū alicui contraueniet directe vel indirecte publice vel occulte quodqꝫ poſt electionem ⁊ ante publicationem omnia ⁊ ſingula confirmabit predicta approbabit auctentico modo et de nouo puram promiſſionē faciet etiam per bullas omnia et ſingula capitula continente etiaꝫ per viam contractus in omnibus et per omnia coram omnibus nobis ⁊ notarijs et teſtibus cum ſubſcriptione manus proprie ſimili voto/ iuramento/ obligatione et ſtipulatione promittet ipſe qui ex nobis electus fuerit a premiſſis promiſſione voto ⁊ obligatione et iuramenti preſtatione ⁊ eius

obſeruatione ac omnibus ⁊ ſingulis in dictis capitulis conten-
tis abſolutionem petere nec ſibi concedi facere aut conceſſa vti/
nec ipſa poteſtate per ipſum eligeñ. alteri data ſe faciet abſol-
ui ſeu etiam ſecum in aliquo diſpenſari ꝙ ſi forſam (ꝙ abſit) ali-
quis noſtrum ad pontificatum electus vt prefertur predictis/
aut predictorum alicui contraueniat tanꝗ̃ transgreſſor voti et
fidei preſtite ac periurus tanꝗ̃ etiam perturbator et ſcandaliza
tor ⁊ totius chriſtianitatis habeatꝛ ⁊ reputetur exnunc dat ⁊ con
cedit facultatez duabus partibus collegij conſiliũ generale con-
gregandi iuxta formam bulle Julij. ij. contra ſimoniacã electio-
nem edite cum ſententia ſuper incurſu penarum ſupradictaruz
et aliarum de iure propter predictorum capitulorũ publicorum
⁊ libertatem ſacri collegij reſpicieñ. trangreſſionem infligenda-
rum ſe ſubijcit et ſubmittit. Et inſuper nos omnes cardinales
promittimus iuramus ⁊ vouemus ſi in aliquibus ex ſupradictis
publicam vtilitatem tangentibus et libertatẽ ſacri collegij con-
ceſſimus futuro pontifici volenti in aliquo illis contrauenire ni-
ſi de conſenſu ſpontaneo et libero duarum partium ex nobis per
balloctas decernendo fructibus ⁊ emolumentis capelli ⁊ aliorũ
fructuum eccleſiarũ monaſteriorũ et beneficiorũ noſtrorum pri-
uati cenſeamur nõ expectata alia ſententia quin fructus capelli
retineantur per camerariũ ſacri collegij ⁊ accreſcant alijs cardi-
nalibus obſeruañ. ipſo iure.

¶ Item ꝙ de omnibus rogentur ſecretarij collegij ⁊ notarij exi
ſtentes qui ſtipulenꝛ omnia ⁊ ſingula capitula nomine Ro. ſan
cte eccleſie ⁊ ſacri collegij cardinalium/ et de eis inſtrumẽtum fa
cere ⁊ publicare teneãtur cedulaqꝫ preſens vel cedule aut inſtru
mẽta ſimiles fiende ſubſcriptioñ. et ſigillo annullari futuri pon
tificis muniẽde habeant/ et vt bulle in caſu quo ad triduũ poſt
coronationem ſuam non deerit ſacro collegio tot bullas quot
ipſi petierint, ſcđm tenorem ſupradictorũ capitulorum prout in
capitulo primo continetur/ ⁊ nihilominus abundantiorẽ caute
lam cedule nõ ſubſcripte de quibus tamen notarij preſentes ro
gati fuerint plenã fidem facient perinde ac ſi ſubſcripte eſſent.

¶ Ego. R. epiſcopus Hoſtieñ. ꝓmitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.

¶ Ego. D. epiſcopꝰ Portueñ. promitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.
¶ Ego Ja. epiſcopꝰ Albaneñ. promitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.
¶ Ego. F. epiſcopꝰ Sabineñ. promitto iuro et voueo vt ſupra.
¶ Ego. M. epiſcopus Preneſtiñ. cardinalis Seneteñ. promitto iuro et voueo vt ſupra.
¶ Ego. T. preſbyter cardinalis Strigonieñ. promitto iuro et voueo vt ſupra.
¶ Ego. F. tt. ſanctorũ Johannis et Pauli preſbyter cardinalis Subreñ. promitto iuro et voueo vt ſupra.
¶ Ego. N. tt. ſancte Priſce preſbyter cardinalis promitto iuro et voueo vt ſupra.
¶ Ego Adrianus. tt. ſancti Chriſogoni preſbyter cardinalis Batonieñ. promitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.
¶ Ego. R. tituli ſctē Anaſtaſie p̄ſbyter cardinalis Mãneteñ. promitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.
¶ Ego. L. tituli ſctē Suſanne preſbyter cardinalis ꝓmitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.
¶ Ego. S. vicecancellarij promitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.
¶ Ego. C. tituli ſancti Nicolai inter imagines preſbyter cardinalis promitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.
¶ Ego Cri. tituli ſancte praxedis preſbyter cardinalis anglici promitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.
¶ Ego. A. cardinalis ſancti Uitalis ita ꝓmitto iuro et voueo vt ſupra.
¶ Ego. M. tituli ſancte Potētiane preſbyter cardinalis ſeđ. promitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.
¶ Ego. A. tituli ſancti Sixti p̄ſbyter cardinalis Bononieñ. promitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.
¶ Ego. B. tituli ſancte Sabine preſbyter cardinalis de Saulis promitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.
¶ Ego Jo. ſancte Marie in dominica diaco. cardinalis promitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.
¶ Ego. A. ſancti Euſtachij diaco. cardinalis promitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.
¶ Ego. L. ſancte Marie in coſmodrie dia. cardinalis promit-

to iuro ⁊ voueo vt ſupra.

¶ Ego. M. ſancte Marie in porticu diaco. cardinalis Corne-
lius promitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.

¶ Ego. S. ſancte Marie noue diaco. cardinalis de Conzaga
promitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.

¶ Ego Alfonſus ſcti Theodori diac. cardinalis de petrucijs
promitto iuro ⁊ voueo vt ſupra.

¶ Ego Leo papa. x. promitto iuro ⁊ voueo ſeruare omnia ſu-
praſcripta/ ⁊ ideo manu propria ſubſcripſi.

Acta geſta capitulata cõcluſa ꝓmiſſa iurata vo-
tata fuerũt hec Rome in palatio apoſtolico in
conclaui clauſo in capella ſancti Nicolai nũcu-
pata in qua reuerẽdiſſimi domini cardinales
ſolẽt dare vota in electiõe ſummi põtificis ſub
anno a natiuitate domini milleſimo quingen-
teſimo tertiodecimo die mercurij nona Martij p̄ſentibus ibi-
dem magnificis dñis Fabritio de Carecto milite Hieroſoly-
mitano Petro Grimano veneto etiã milite Hieroſolymitano
Sebaſtiano Sauli Januen̄. Bernardo de accoltis Aretino in
dicto conclaui conclauiſtis teſtibus ⁊c.

¶ Et ego Bartholomeus Salicetus vnus ex ſecretarijs ſacri
collegij quia premiſſis oĩbus et ſingulis capitulis. xxxij. et alijs
ſupraſcriptis dũ ſic premittitur agerẽtur legerẽtur publicarẽtur
ſcriberẽtur ſubſcriberẽtur cõcluderẽtur iurarẽtur ꝓmitterẽtur
vouerent ⁊ fierent vna cũ dñis Thoma Fedro collega ⁊ Dñico
de Juuenibus camere apoſtolice notario ac prefatis teſtibus cõ-
clauiſtis interfui ea que ſic fieri concludi iurari promitti ⁊ voue-
ri vidi ⁊ audiui. Jdcirco hoc preſens inſtrumentũ manu prefati
domini dominici fideliter ſcriptũ ⁊ prefatorũ reuerendiſſimorũ
dominorũ cardinaliũ ac poſtmodũ ſanctiſſimi domini. N. Leo-
nis. x. manibus et mediate poſt aſſumptionẽ ſubſcriptũ exinde
confeci ſubſcripſi ⁊ publicaui in fidem robur et teſtimoniũ pre-
miſſorum rogatus ⁊ requiſitus.

¶ Et ego Dominicus de Iuuenibus camere apoſtolice nota-
rius ac archiui Ro. cu. ſcriptor quia premiſſis oībus et ſingu-
lis .xxxij. capitulis ⁊ aliĳs ſubſcriptis dum ſic vt premittitur age-
rentur legerētur publicarentur ſcriberētur ſubſcriberentur con-
cluderentur iurarent̄ et fierent vna cum dn̄o Thoma Fedro et
Bartholomeo Saliceto ſecretariĳs ſacri collegĳ ac ſupradictis
teſtibus conclauiſtis interfui eaq3 ſic fieri concludi iurari ꝑmit-
ti ⁊ voueri vidi ⁊ audiui. Idcirco hoc preſens publicū inſtrumē-
tum manu mea fideliter ſcriptum ⁊ prefatorū reuerendiſſimorū
dominorū ſancte Ro. eccleſie cardinaliū ac poſtmodū in die aſ-
ſumptiōis videlicet veneris vndecima Martĳ per ſanctiſſimū
dn̄m noſtrū Leonē .x. manibꝰ ſubſcriptū exinde cōfeci ſubſcripſi
⁊ publicaui ſignoq3 ⁊ nomine meis ſolitis ⁊ conſuetis ſignaui ⁊
in notum ſumpſi in fidem et teſtimonium premiſſorū etiam ro-
gatus ⁊ requiſitus.

¶ Impreſſum fuit hoc opus
Maguñ. Anno domini. 1522.

BIBLIOTHEQUE DE L'UNIVERSITE DE FRANCE